

BESZÁMOLÓ

---

a Bankszövetség 2017 első negyedévi tevékenységéről

Budapest, 2017. június

Tartalomjegyzék

I. Vezetői összefoglaló.....	4
II. Makrogazdasági kitekintés, a bankszektor működési feltételei	8
III. Vállalati üzletág.....	10
A NÖVEKEDÉSI HITELPROGRAM (NHP) EREDMÉNYEI	11
A PIACI HITELPROGRAM ELSŐ ÉVÉNEK EREDMÉNYEI.....	11
EGYEZTETÉSEK AZ ÖNKORMÁNYZATI SZÁMLAKAPCSOLATOT ÉRINTŐ KORMÁNYZATI PROJEKTRŐL	11
IV. Lakossági üzletág	12
KONZULTÁCIÓK AZ MNB MINŐSÍTETT FOGYASZTÓBARÁT LAKÁSHITEL TERMÉKÉRŐL.....	12
MÓDOSÍTÁSI JAVASLATOK KIDOLGOZÁSA A KHR TÖRVÉNYHEZ.....	13
V. A bankszektor működését befolyásoló további fontosabb szabályozási fejlemények.....	14
A „PÉNZÜGYI SALÁTA” TÖRVÉNY MÓDOSÍTÁSI CSOMAG	14
AZ ÚJ PÉNZMOSÁSI TÖRVÉNY ÉS A KAPCSOLÓDÓ BANKSZÖVETSÉGI JAVASLATOK	15
EMIR – A VÁLTOZÓ LETÉTI SZABÁLYOK HATÁLYBALÉPÉSE	16
MAGÁNCSD GYAKORLATI PROBLÉMÁK, MAGÁNCSD REFORM	17
A CSÓDTÖRVÉNY MÓDOSÍTÁSA.....	17
ÜGYVÉDI TÖRVÉNY - A JOGTANÁCSOSOK HELYZETÉNEK SZABÁLYOZÁSA	18
A VÉGREHAJTÁSI TÖRVÉNY (VHT.) MÓDOSÍTÁSA	18
A SZERENCSEJÁTÉK TÖRVÉNY MÓDOSÍTÁS TERVEZETE.....	19
VI. A Magyar Nemzeti Bankkal kapcsolatos fejlemények	20
MNB KEZDEMÉNYEZÉS A FEDEZETT KÖTVÉNYEKSEL (JELZÁLOGLEVELEKKEL) KAPCSOLATOS SZABÁLYOZÁS BEFOLYÁSOLÁSÁRA	20
A BÍRÓSÁGON KÍVÜLI CÉGES ÁTSTRUKTURÁLÁSSAL KAPCSOLATOS MNB AJÁNLÁSTERVEZET	20
TÁJÉKOZTATÁS A FOGYATÉKOSÜGYI TANÁCS ÜLÉSÉRŐL – AZ MNB 4/2017. (III. 13.) SZÁMÚ AJÁNLÁSA A FOGYATÉKOS ÜGYFELEKKEL KAPCSOLATOS BÁNÁSMÓDRÓL	20
ADATSZOLGÁLTATÁS.....	22
VII. Pénzforgalom.....	22
KÁRTYAPIACI AKTUALITÁSOK.....	22
AZ MNB IGAZGATÓSÁGI DÖNTÉSE AZ AZONNALI FIZETÉSI RENDSZERRŐL	23
AZ EU PÉNZFORGALMI IRÁNYELVÉNEK (PSD2) A VÉGREHAJTÁSÁRA VALÓ FELKÉSZÜLÉS	23
TÁJÉKOZTATÁS A SWIFT UMG ÜLÉSÉRŐL	24
VIII. Adózási kérdések	24
IX. Bankszövetségi fejlemények.....	25
PÉNZ7 - ÖSSZEFOGLALÓ A 2016/2017-ES TANÉVRŐL	25
MRP PROGRAM SZAKMAI RENDEZVÉNY.....	26
A PÉNZ- ÉS TŐKEPIACI ÁLLANDÓ VÁLASZTOTTBÍRÓSÁG JÖVŐJE	26
KOMMUNIKÁCIÓS STATISZTIKA ÉS AKTUALITÁSOK	26
AZ ELŐZŐKBE NEM EMLÍTETT MUNKABIZOTTSÁGOK, MUNKACSOPORTOK	27
MELLÉKLET- NEMZETKÖZI KITEKINTÉS: SZABÁLYOZÁS, FELÜGYELET	31
I Globális szabályozás.....	31
I.1 PÉNZÜGYI STABILITÁSI TANÁCS (FSB)	31

II Európai szabályozás	35
II.1 ÁLTALÁNOS KÖRNYEZET	35
II.2 A MÁLTAI ELNÖKSÉG PRIORITÁSAI	37
II.3 BIZOTTSÁGI JAVASLAT A KOMITOLÓGIAI RENDELET MÓDOSÍTÁSÁRA	37
II.4 NYILVÁNOS KONZULTÁCIÓ AZ EURÓPAI FELÜGYELETI HATÓSÁGOK (ESAs) MŰKÖDÉSÉRŐL	38
II.5 BANKUNIÓ	38
II.6 A TŐKEPIACI UNIÓ (CMU).....	42
II.7 AZ EBA ÉS AZ ESAs ELSŐ NEGYEDÉVBEN MEGJELENT RELEVÁNS DOKUMENTUMAI	43
<i>II.8 AZ EBA SZÉKHELYÉNEK A MEGVÁLTOZÁSA .....</i>	<i>44</i>

I. Vezetői összefoglaló

2017 első negyedévében a korábbi negyedévekhez képest némileg tovább gyorsulva nőtt a **világgazdaság**. Az IMF áprilisi előrejelzése alapján a GDP 2016-os 3,1%-os bővülését követően 2017-re 3,5%-ra gyorsul a növekedés. A fejlett és a feltörekvő gazdaságok növekedési kilátásai egyaránt javulnak. A pozitív lakossági és üzleti várakozásokat a nyersanyagok és az energiahordozók - különösen az olaj - árának növekedése némileg visszafogja. A *globálisan meghatározó jegybankok* monetáris politikája továbbra is széttartó: a FED a márciusi ülésén újabb 25 bázisponttal emelte irányadó rátáját, míg az Európai Központi Bank és a Japán Jegybank nem változtattak meglévő eszközvásárlási programjaikon.

Az *Egyesült Államok* új elnökének februári beiktatását követően a vártnál mérsékeltebb vehemenciával indult el az új gazdaságpolitikai irányvonal kialakítása; március végéig jelentős lépésekre még nem került sor. Az első negyedévben meglehetősen visszafogott - mindössze 0,7% - volt a gazdasági növekedés. Ennek legfontosabb oka a fogyasztás bővülésének jelentősebb visszaesése volt. A 4,5%-os munkanélküliség közel áll a teljes foglalkoztatáshoz, de egyes ágazatokban az USA-ban is láthatóak a nem megfelelő szerkezetű kínálatból fakadó munkaerő piaci feszültségek kezdeti jelei. Az új adminisztráció várható gazdaságélénkítő eszközeinek (infrastrukturális beruházások, adócsökkentési program és dereguláció) a termelékenységét is javító hatása ellensúlyozhatja a kedvezőtlen fejleményeket.

Az *Európai Unió* gazdaságának növekedése kedvezően alakult, úgy tűnik, hogy a pozitív piaci hangulat felülírta a politikai kockázatok (a Brexit hivatalos kezdeményezése, a populista pártok korábbi előretörése) miatti aggodalmakat. Gazdasági szempontból különösen a munkaerőpiac teljesített jól; az egyes tagállamokban még mindig magas munkanélküliség általánosságban jelentősen - 8 éves rekordmélységbe - csökkent. Az ezzel együtt járó reálbér növekedés kedvezően hatott a növekedésre és feleltette a deflációs várakozásokat, februárban 2%-os inflációt regisztráltak.

Az első negyedéves szezonálisan kiigazított adatok alapján - az EU ötödik legnagyobb ütemét produkálva - a **magyar GDP** 4,2 százalékkal nőtt az előző év azonos időszakához képest. A *termelési oldalról* az ipar és a piaci szolgáltatások bővülése járult hozzá legnagyobb mértékben a növekedéshez, míg a *felhasználási oldalon* - a nettó export pozitív hatása mellett - a továbbra is erősödő belső kereslet volt a hajtóerő. Az *egyensúlyi mutatókat* nézve a költségvetés helyzete változatlanul kedvező. Az első negyedév végi pénzforgalmi hiány 198 milliárd forint, a teljes előirányzat 17%-a. Az államadósság mértéke (74,6%) kis mértékben emelkedett az előző év végi 74,1%-hoz képest. Az *infláció* a korábbi időszakokhoz mérten jelentősen, 2,7%-kal bővült, és megközelítette az MNB inflációs célját. A jegybank nem változtatott az irányadó kamatrátán és tovább szűkíti a három hónapos betéti eszközhöz való hozzáférést. Az euró-forint árfolyam a 305-315 közötti sávban mozgott.

2017 első negyedévében a **hitelintézetek összesített mérlegfőösszege** 1,8%-kal (602 milliárd forinttal) növekedett. (A forint enyhe erősödése és az IFRS átállás hatása miatt a ténylegesnél kisebb lehet a kimutatott mérlegfőösszeg növekedés.) Valamennyi fontosabb *forrástípus* állománya gyarapodott, a teljes betétállomány 241 milliárd forinttal (+1%-kal) emelkedett. Kedvező fejlemény, hogy a nem pénzügyi vállalatok és a háztartások bruttó betétállománya az átlagos ütemet meghaladóan nőtt. Az *eszköz oldalon* a nettó hitelállomány egészséges ütemben 3,3%-kal (556 milliárd forinttal) bővült. Ez a hitelek bruttó 2,8%-os növekedése mellett, az értékvesztések jelentős (17%-os) visszairását is magában foglalta. Az IFRS alapú beszámolóra áttérő intézmények miatt elszámolt értékelési különbözetelek csökkentő hatást gyakoroltak a nettó állományra. A nem pénzügyi vállalati hitelek bruttó állománya a negyedév során 2%-kal, a háztartási hiteleké 1,3%-kal emelkedett. A hitelintézeti szektor *nettó hitel/betét mutatója* - a korábban tapasztalt csökkenéssel szemben – számottevően, 102,5%-ra emelkedett, amiben a hitelállomány betétállományt meghaladó növekedése mellett az elszámolási változások is szerepet játszhattak. A negyedéves *eredmény* 190 milliárd forint volt, de a

jelentős egyedi hatások (értévesztés feloldás, leányvállalatok osztalékbevétele) nélkül nagyjából 95 milliárd forint nyereséget ért volna el a szektor, ami éves szinten 10,4 % tőkearányos, illetve 1,1 % eszközarányos megtérülést jelentene. A jó eredményszámok ugyanakkor elfedik a nettó kamatbevétel, az osztalékbevétel, valamint az egyéb pénzügyi és befektetési tevékenységek eredményének a szűkülését, valamint az az általános költségek dinamikus emelkedését.

A **kis-és középvállalati hitelezés** erősödését mutatja, hogy a bankok az MNB Piaci Hitelprogramja keretében 2016 elején tett vállalásaik 150 százalékát teljesítették.

Az MNB a **Minősített fogyasztóbarát lakáshitel termék** bevezetésével a(z) - megítélése szerint - alacsony intenzitású piaci versenyt kívánja serkenteni. Az egyeztetés során több alkalommal jeleztük, hogy a hitelintézetek közötti verseny jelenlegi is intenzív, 77 intézmény mintegy 500 termékkel van jelen a piacon. A jegybank a megpályázható, MNB által odaítélt cím létrehozásával a lakáshitelek kamatának a csökkentését, a hitelkiváltás ösztönzését, az elő- és végtörlesztési díjak korlátozását és általában a díjak maximálását, valamint a hitelbírálati idő rövidítését célozza. Az MNB az ügyfelek banki termékek közötti választását egy honlapján elérhető összehasonlító rendszer üzemeltetésével is segíti, amely a bankok által megadott vállalási paraméterek alapján, a hitel teljes díja (THM) szerint ársorrendbe állítja az egyes banki ajánlatokat. A Minősített fogyasztóbarát lakáshitel termék koncepciójáról, majd a konstrukció részleteiről az MNB intenzív egyeztetéseket folytatott az MBSZ szakértőivel, amelyek során enyhültek és technikailag kezelhetővé váltak a termékkel szemben támasztott feltételek. Az MNB által üzemeltetett összehasonlító oldal elindítása szeptember elejétől várható, de a jegybank arra ösztönzi a bankokat, hogy előzetesen pályázzanak, és már júniustól nyújtsanak a minősített fogyasztóbarát lakáshitel terméknek megfelelő kondíciójú hiteleket.

A biztonságos lakossági hitelezést a központi jövedelem-, illetve hiteladatokhoz való minél teljesebb körű banki hozzáférés nagymértékben elősegítené. A **központi hitelinformációs rendszerben (KHR) lévő adatok hatékonyabb felhasználása** érdekében kezdeményeztük a teljes listás lekérdezhetőséget, és átfogó javaslatot tettünk a KHR-ből információt kérő adatigénylők jobb kiszolgálására. A „pénzügyi saláta” törvény módosítási csomag véleményezése keretében, a Nemzetgazdasági Minisztériumnak átadott javaslatainkat nem nyújtották be az országgyűlés tavaszi ülészakára.

A jogalkotó szándéka szerint a **tavaszi „pénzügyi saláta” törvény** elsődlegesen a Tőkepiaci (Tpt) és a Befektetési szolgáltatásokról szóló (Bszt) törvények **MIFID 2 implementációja** miatt szükséges módosítására koncentrált. A csomagnak - az uniós joganyag szövegének az átvétele mellett - a jelzálog-hitelintézetekről szóló törvény módosítása is részét képezte, amely értelmezte a jelzálog-hitelintézetek által megvásárolható **problémamentes követelés** fogalmát. A törvénymódosítási csomag elfogadásával az a régi banki kezdeményezés is valóra vált, hogy a **compliance funkció** megjelenjen a Hitelintézeti törvényben.

A bankok mindennapi működését, ügyfélkapcsolatait a IV. pénzmosás elleni irányelvet átültető **új pénzmosási törvény** nagyban befolyásolja. A törvény elfogadását követően is számos megoldásra váró, nyitott kérdés maradt, amelyet a végrehajtási jogszabályok valamelyikében rendeznek.

Az **ügyvédi tevékenységről szóló törvény** 2018. január 01-én, az új polgári perrendtartással egyidejűleg lép hatályba. A jogszabályban említésre méltó újdonság, hogy a jogtanácsosokat integrálja az ügyvédi kamarába, így a jövőben kötelező jogi képviselőt igénylő ügyekben jogi képviselőként eljárni, illetve okiratot ellenjegyezni kizárólag kamarai tag jogtanácsos lesz jogosult. A jogszabály előkészítése során a jogtanácsosi hivatásrend szakmai képviselőt a Magyar Bankszövetség koordinálta. Az egyeztetések eredményeként az Igazságügy Minisztérium több tucat helyen módosította a jogtanácsosok számára kedvezően a törvénytervezetet.

Az EMIR felhatalmazása alapján készült *szabályozási technikai sztenderd (RTS)* előírja, hogy 2017. március 1. napjától a tőzsdén kívül kötött, nem központi szerződő félen keresztül elszámolt, származtatott ügyletek esetében **változó letétet kell számítani és a partner rendelkezésére bocsátani**. A határidő betartása - a szabályozók által hagyott meglehetősen rövid felkészülési idő miatt - gondot okozott a befektetési szolgáltatást nyújtó intézményeknek, ezért az MBSZ megkereste az MNB-t, hogy - a nemzetközi szabályozó hatóságokhoz hasonlóan - biztosítson 6 hónapos türelmi időt a felkészülésre. Az MNB május végén megküldött válaszában közölte, hogy az európai hatóságok által javasolt módon, rugalmasan kezeli a kérdést.

Az első negyedév során több, **a banki követelések megtérülését befolyásoló törvény** is módosításra / terítékre került. **A végrehajtási törvény (Vht.)** a lakóingatlanok bírósági végrehajtási eljárás keretében történő kényszerértékesítésére vonatkozó **módosítása**, bár fogyasztóvédelmi céllal született - a bankokon túl - a vidéki kistelepülésen élő adósok számára is hátránnyal járhat. A **csődeljárásról és felszámolási eljárásról szóló törvény módosításának** a célja az adós vagyonának a hatékonyabb összegyűjtése, illetve a Ptk.-módosítással való összhang megteremtése volt. Az egyeztetések eredményeként sikerült a zálogtárgy értékesítéséhez kapcsolódó - a felszámolók költségeinek megtérítésére szolgáló- elvonást mérsékelni és az eredeti tervzetben szereplő 15% helyett csak 7,5%-ot kell erre a célra fordítani. A zálogjogosultak szempontjából kedvező az a Csődtörvény módosítás, amely egyértelművé teszi, hogy a felszámolás megindulása előtt a jövőbeni követeléseken alapított zálogjog az adóst megillető azon követelésekre is kiterjed, amelyek a felszámolási eljárás megindulása után keletkeztek. **A természetes személyek adósságrendezéséről szóló „magáncsőd” törvényt** úgy tervezik módosítani, hogy az eljárásba bekerülő ügyfélszám számottevően emelkedjen.

A **bankkártya üzletágban** a Nemzetgazdasági Minisztérium **POS-terminálok telepítését ösztönző programja** a kártya-elfogadó berendezések számának a jelentős (28%-os) növelésén túl az **érintéses technológia** további térnyerését is elősegíti. Az elkövetkező időszakban a bankok számára komoly feladatot ad a **PSD2 alkalmazására** és az **azonnali fizetési rendszerre** való felkészülés. Más banki területeket érint, de ugyancsak komoly kihívást jelent az **EU általános adatvédelmi rendeletének** 2018. május 25-től előírt alkalmazása.

A globális szabályozás területén a Pénzügyi Stabilitási Tanács elnöke négy területet jelölt meg a 2017-es év prioritásaként: (i) az árnyékbanki tevékenység megbízható, rugalmas piaci finanszírozássá alakítását, az eszközkezelés strukturális sebezhetőségeinek a mérséklését; (ii) a derivatív piacok biztonságosabbá tételét, az OTC derivatív piacok reformjának a továbbvitelét, a központi szerződő felek helyreállítására és szanálására vonatkozó útmutató elfogadását; (iii) a válság utáni reformok teljes és konzisztens végrehajtásának a támogatását, a reformok hatásainak bevezetés utáni értékelését biztosító strukturált keretrendszer kialakítását; (iv) és az új és a keletkező sérülékenységek kezelését. Az idei év operatív feladatait a fenti prioritások jegyében foglalmazták meg.

A **Bázei Bankfelügyeleti Bizottság** a reformok véglegesítésének az elhalasztása ellenére megerősítette a Bázel III szabályozás melletti elkötelezettségét. A negyedév során a Bizottság konzultációt hirdetett a step-in risk (belépési kockázat) azonosítására és kezelésére vonatkozó útmutatóról, helyzetjelentést adott a hatékony adataggregálásra és jelentésre vonatkozó alapelvek banki bevezetéséről, valamint további részleteket közölt a számviteli tartalékok ideiglenes szabályozói kezeléséről és az átmeneti időszakra vonatkozó rendelkezésekről. Megerősítette a harmadik pilléres közzétételi követelményeket, felülvizsgálta a rendszerszempontról fontos globális bankok (G-SIBs) értékelési kereteit, és a szokásoknak megfelelően elkészítette a Bázel III reformok hatásainak, illetve bevezetésének az értékelését.

Az Európai szabályozás általános kereteit az Európai Tanács, az Európai Parlament és az Európai Bizottság elnökeinek közösen meghatározott **jogalkotási prioritásai**, illetve - operatív szinten - a

máltai elnökség által kijelölt súlypontok határozzák meg. A Bizottság márciusban közreadott, Európa jövőit felvázoló *Fehér könyve* a „több, vagy kevesebb Európa”, a „föderális, vagy nemzetközpontú integráció” címszavak jegyében, öt lehetséges forgatókönyvet mutat be, amelyekkel kapcsolatban az Európai Tanács az év végéig vonhatja le első következtetéseket. A *komitológiai rendelet módosítására* tett bizottsági javaslat az uniós jogszabályok végrehajtását szolgáló eljárások átláthatóságát és az elszámoltathatóságot kívánja javítani. Az Európai Felügyeleti Hatóságok működéséről és jövőjéről kezdett nyilvános konzultáció az uniós felügyeletek hasznosságának és hatékonyságának a megerősítését, javítását célozzák.

A *Bankunió* pilléreit tekintve az *Egységes Felügyeleti Rendszerben* (SSM) (i) az üzleti modellek és a jövedelmezőséget mozgató tényezők, (ii) a hitelkockázat, különös tekintettel a nem teljesítő hitelekre és a koncentrációra, valamint (iii) a kockázatkezelés jelentik a 2017 évi vizsgálatok súlyponti területeit. Az Európai Központi Bank kiemelt figyelmet fordít a belső modellek célzott felülvizsgálatára (TRIM). 2017 évi stressz tesztje a banki könyvi kamatkockázatot (IRRBB) célozza. A felügyeleti hatóság véglegesítette a nem teljesítő hitelek (NPL) kezelését segítő útmutatóját, és az IFRS áttéréshez igazodóan felülvizsgálta a felügyeleti jelentési kötelezettségeket. Az *Egységes Szanálási Rendszerben* (SRM) az Egységes Szanálási Testület (SRB) 2016 januárja óta látja a teljes körű felelősséggel felruházott szanálási hatóság szerepét. Az elmúlt évben az SRB a bankokkal együttműködésben kidolgozta a szanálási tervezéshez szükséges jelentéseket, megkezdte a saját tőkére és figyelembe vehető kötelezettségekre vonatkozó minimum követelmény (MREL) bankonkénti meghatározását, s februárban publikálta az ezzel kapcsolatos dokumentumot. Az *Európai Betétbiztosítási Rendszert* (EDIS) érintően az első negyedévben nem történt áttörés, munkacsoporti szinten folytatódott a technikai részletek megtárgyalása.

Az Európai Bizottság januárban konzultációt hirdetett a *Tőkepiaci Unió* (CMU) akciótervének a középtávú felülvizsgálatáról, majd februárban közzétette „A Tőkepiaci Unió felgyorsítása: a tőkeáramlás nemzeti korlátainak kezelése” című jelentését. A Bécsi Kezdeményezés keretén belül a közép-, kelet- és délkelet-európai (CESEE) térség tőkepiacaira fókuszálva speciális munkacsoportot alakítottak a Tőkepiaci Unió megvalósulása előtt álló akadályok vizsgálatára.

II. Makrogazdasági kitekintés, a bankszektor működési feltételei

2017 első negyedévében a korábbi negyedévekhez képest némileg tovább gyorsulva nőtt a **világgazdaság**. Az IMF áprilisi előrejelzése alapján a GDP 2016-os 3,1%-os bővülését követően 2017-re 3,5%-ra gyorsul a növekedés, ami mind a fejlett, mind a feltörekvő gazdaságok összegzett növekedési kilátásának a javulásában megfigyelhető. A lakossági és üzleti várakozásokban globális szinten jelentősebb javulás volt megfigyelhető, aminek a pozitív hatását némileg visszafogta a nyersanyagok és az energiahordozók, különösen az olaj árának növekedése. A fejlett országokban egyre inkább terjed a várakozás egy egészséges szintű infláció kialakulásával kapcsolatosan.

A **globálisan meghatározó jegybankok** - továbbra is széttartó - **monetáris politikája** az előző negyedévihez hasonlóan alakult. A decemberit követően a FED a márciusi ülésén további 25 bázisponttal emelte irányadó rátáját. Az Európai Központi Bank és a Japán Jegybank nem változtattak meglévő eszközvásárlási programjaikon.

Az **Egyesült Államok** új elnökének februári beiktatását követően a korábban vélthez képest mérsékeltebb vehemenciával indult el az új gazdaságpolitikai irányvonal kialakítása, illetve március végéig jelentős lépésekre még nem került sor. Így továbbra is elsősorban az aktív elnöki kommunikáció és az ehhez kapcsolódó várakozások hatottak jelentősebben az USA gazdaságára. Az első negyedévben meglehetősen visszafogott volt az ország gazdasági fejlődése, évesített szinten mindössze 0,7% volt a növekedés. Ennek hátterében a legfontosabb ok a fogyasztás növekedésének jelentősebb visszaesése volt, ami érdekes jelenség annak tükrében, hogy a gazdasági aktorok rendelkezésre álló jövedelme nem csökkent. A munkaerőpiac alapvetően robusztus, a 4,5%-os munkanélküliség közel áll a teljes foglalkoztatáshoz, azonban egyes ágazatokban az USA-ban is láthatóak a nem megfelelő szerkezetű kínálatból fakadó munkaerő piaci feszültségek kezdeti jelei. Enyhe-közepes reálbér emelkedés mellett a termelékenység nem javult érezhetően, ami a feltételek változatlansága esetén jelentősebb inflációs nyomás alá helyezheti középtávon a gazdaságot. Az új adminisztráció várható gazdaságélénkítő eszközeinek (infrastrukturális beruházások, adócsökkentési program és dereguláció) a termelékenységet is javító hatása ellensúlyozhatja a kedvezőtlen fejleményeket. A növekedés hajtóerőin belül kedvező volt a beruházások és az export jelentősebb növekedése, ami egy sok negyedéves negatív trendet tört meg, erősödő dollárárfolyam mellett.

Az **Európai Unió gazdaságának** növekedése az első negyedév gazdasági és politikai környezetének sajátos egyvelegében is kedvezően alakult, úgy tűnik, hogy ebben az időszakban a piaci hangulat pozitív jellege szinte teljes mértékben felülírta a politikai kockázatok (a Brexit hivatalos kezdeményezése, a populista pártok korábbi előretörése a tagállami választásokon) miatti aggodalmakat. Gazdasági szempontból az Unióban különösen a munkaerőpiac teljesített jól. Bár bizonyos tagállamokban még mindig nagy a munkanélküliség, de általánosságban jelentősen - 8 éves rekordmélységbe - csökkent. Az ezzel együtt járó reálbér növekedés egyrészt kedvezően hatott a fogyasztáson keresztül a növekedésre, másrészt az egy évvel ezelőtti deflációs várakozásokat átadta a múltnak, hiszen februárban az infláció 2%-os szintre emelkedett.

Az EU vezető gazdaságában, **Németországban** különösen kedvezően alakultak a folyamatok. A háztartások fogyasztásán és a kormányzati költsésein túl az export adta a hajtóerőt, míg a beruházások visszafogottsága ott is jellemző volt.

Japánban a yen-t gyengítő kormányzati gazdaságpolitikának láthatóvá váltak a pozitív hatásai. A japán export különösen jól teljesített az első negyedévben, és a fogyasztói árak alakulásának trendje is megfordult; mérsékelt árnövekedés volt tapasztalható.

Kínában látszólag folytatódik a kormányzat által kézben tartott, növekedési áldozattal járó, lassú szerkezeti átalakítás. A kínai átlagbérek mára jellemzően meghaladják a latin-amerikaiakat, és lassan elérik egyes Unió periferia országokét (Portugália, Görögország), aminek következtében nem fenntartható az olcsó béreken alapuló extenzív bővülés. Mindemellett az előző negyedévben is folytatódott az a trend, hogy a növekedés mögött elsősorban infrastrukturális és ingatlan beruházások állnak, miközben ezek növekedési üteme nem tükröződik a GDP tényleges

növekedésében. Ez hatékonysági kérdéseket vet fel, illetve kérdéssé teszi a beruházások forrását képező egyre növekvő adósságállomány középtávú fenntarthatóságát.

Az első negyedéves adatok alapján a **magyar GDP** 4,2 százalékkal nőtt az előző év azonos időszakához képest. A szezonálisan kiigazított adatok alapján a magyar növekedés az ötödik legmagasabb az EU-ban. Termelési oldalról nézve az ipar és a piaci szolgáltatások bővülése járult hozzá legnagyobb mértékben a növekedéshez. Az egyes iparágak közül az utóbbi években kiépült autóiipari kapacitásokon túl a régóta húzóágazatnak számító elektronika és optika erősödése járult hozzá jelentősen a jó teljesítményhez. Az építőipar nominális hozzájárulása visszafogott lehetett, bár az alacsony bázis miatt az év/éves növekedés gyorsulása relatíve nagy (márciusban 30%-ot meghaladó). A mezőgazdaság hozzáadott értéke stagnálást mutat. A felhasználási oldalon a továbbra is erősödő belső kereslet volt a növekedés motorja. Ezt támogatta a strukturálisan keresleti többletes munkaerőpiac és az ennek köszönhető jelentős (márciusban a 10%-ot is meghaladó) reálbér növekedés, amelynek a kínálat visszafogó hatását jelentősen mérsékelte a szociális partnerek között kötött hosszú távú bérmegállapodás. Az erős belső kereslet ellenére a nettó export továbbra is pozitív hozzájárulást adott, amihez az import oldalon továbbra is visszafogott dinamika is hozzájárult. Az **egyensúlyi mutatókat** tekintve a költségvetés helyzete változatlanul kedvező. Az első negyedév végi pénzforgalmi hiány 198 milliárd forint, ami a teljes előirányzat 17%-a. Bár ez az egy évvel korábbi 15%-os teljesítéssel összevetve némi emelkedést mutat, ez nem veszélyezteti a fiskális stabilitást. A negyedév végére az államadósság mértéke (74,6%) is kis mértékben emelkedett az előző év végi 74,1%-hoz képest.

Az **infláció** az első negyedévben a korábbi időszakokhoz mérten jelentősen, 2,7%-kal bővült, és megközelítette az MNB inflációs célját. A növekedés mögött elsősorban az üzemanyagárak növekedése áll (+17%).

A **Magyar Nemzeti Bank** továbbra sem változtatott az irányadó jegybanki kamatrátán. Az MNB korábbi bejelentésével összhangban az év eleji 900 milliárdról 750 milliárd forintra szűkült a három hónapos betéti eszköz állománya és a jegybank a második negyedév végére további, 500 milliárd forintig történő szűkítést jelentett be.

Az euró-forint árfolyam továbbra is viszonylag szűk, 305-315 közötti sávban mozgott. A forint kereslet-kínálat dinamika nem változott: a folyó fizetési mérleg hatalmas többlete folyamatos vételi nyomást eredményez, a nettó külső adósság leépítése forint kínálatot okoz. A forint felértékelődésének az elkerülésére idővel a jegybank újabb lépésekre kényszerülhet.

2017¹ első negyedévében a **hitelintézetek összesített mérlegfőösszege** 1,8%-kal (602 milliárd forinttal) növekedett. Az időszak során a forint a fontosabb devizákhoz mérten kissé erősödött, ami mérséklően hatott a mérlegfőösszegre. Hasonló hatást gyakorolhatott az IFRS átállás, mivel egyes eszközök esetében a csökkenő kamatkörnyezet miatt a korábbi állományok értéke csökkenhetett. Így összességében megállapítható, hogy a tényleges mérlegfőösszeg növekedés a kimutatott mértékűnél nagyobb arányú volt.

A **forrás oldalon** minden fontosabb forrástípus esetében növekedés tapasztalható. A teljes betétállomány 241 milliárd forinttal (+1%-kal) bővült. Mind a bankközi, mind az egyéb betétek ilyen mértékben emelkedtek (előbbieket 1,1, utóbbiak 0,9%-kal). Az utóbbiakon belül kedvező fejlemény, hogy mind a nem pénzügyi vállalatok, mind a háztartások bruttó betétállománya az átlagos szintet meghaladó mértékben növekedett (előbbi 2,7%-kal – 176 milliárd forinttal, utóbbi 1,9%-kal – 141 milliárd forinttal). A bankközi források esetében az említetten túl megemlítendő változás a felvett hitelek állományának 3,2%-os emelkedése (152 milliárd forint).

Az **eszközállományon** belül a bankközi számla és kihelyezett betétállományok csökkenésén túl minden egyéb fontosabb eszköztípus emelkedett. A **hitelállomány** változása kedvező folyamatokat

---

¹ 2017 abból a szempontból átmeneti év, hogy a magyar bankok saját döntésük alapján átállhattak az IFRS szerinti jelentés és beszámoló készítésére. Ezt a lehetőséget öt jelentősebb méretű bank választotta és emiatt a 2017 első negyedév egyes adatainak az összehasonlíthatósága csak bizonyos korlátozásokkal biztosítható.

mutat, a nettó hitelállomány egészséges ütemben, a negyedév alatt 3,3%-kal (+556 milliárd forinttal) bővült. Ez magában foglalta a hitelek bruttó 2,8%-os (502 milliárd forintos) növekedését és az értékvesztések jelentős, 17%-os visszairását (-196 milliárd forint), ez utóbbi a háztartási hitelek esetében a 21%-ot is meghaladta. Az IFRS alapú beszámolóra áttérő intézmények miatt elszámolt értékelési különbözete (-243 milliárd forint) és az ebbe a mérlegtételbe áthelyezett kamatelhatárolások (+102 milliárd forint) összességében csökkentő hatást gyakoroltak a nettó állományra. A nem pénzügyi vállalati hitelek bruttó állománya a negyedév során 2%-kal (117 milliárd forinttal) emelkedett, ez némileg mérsékeltebb volt a háztartások esetében (+1,3%, 74 milliárd forint). Ugyancsak jelentős volt a külföldieknek nyújtott bruttó állományok bővülése (+7,6%, 210 milliárd forint). A bankközi számla és betétállomány összességében 12%-kal (705 milliárd forinttal) esett, amiben a legnagyobb szerepet a jegybanki betétekben tartott banki likviditás MNB általi kiszorításának a folytatása játszotta (-36%, 644 milliárd forint). Ezzel párhuzamosan az eszközök között tartott adósságpapírok állománya növekedett (+10,2%, 875 milliárd forint), amiben összességében az állampapírokba történő további befektetés hatása dominál (+6,4%, 473 milliárd forint), a növekedés ütemét tekintve azonban a hitelintézetek által kibocsátott papírok vásárlása a legjelentősebb (+32,7%, 270 milliárd forint).

A fenti hatások eredőjeként a hitelintézeti szektor **nettó hitel/betét mutatója** számottevően - a 2016 végi 91%-ról az első negyedév végére 102,5%-ra - emelkedett, amelyben a hitelállomány betétállományt meghaladó mértékű növekedése mellett az elszámolási változások is szerepet játszhattak.

Az **eredmény** a megelőző év azonos időszakához hasonlóan alakult és elérte a 190 milliárd forintot, ami évesítve 20,6% tőkearányos és 2,2% eszközarányos megtérülést jelent. A fenti eredményben azonban jelentős egyedi (például értévesztés feloldás), illetve csak ebben a negyedévben jelentkező (a leányvállalatok osztalékbevétele) tételek voltak, amelyek nélkül nagyjából 95 milliárd forint nyereséget ért volna el a szektor, ami éves szinten 10,4 % tőkearányos, illetve 1,1 % eszközarányos megtérülés. A jó eredményszámok ugyanakkor elfedik a nettó kamatbevétel, az osztalékbevétel, valamint az egyéb pénzügyi és befektetési tevékenységek eredményének a további szűkülését (2016 első negyedévéhez képest 8,3, 9,7, illetve 25,1%). A díj és jutalékeredmény az előző év azonos időszakához mérten kiugróan (13,2%-kal), az előző negyedévhez képest csak csekély mértékben emelkedett. Az egy évvel korábbihoz képest dinamikus (+9,2%-kal) növekedtek az általános költségek. A bérköltség szinten maradt, de az egyéb költségek számottevően (+21,4%-kal) emelkedtek, vélhetően az üzleti aktivitás javulása miatt, amit az is alátámaszt, hogy a növekedés 2016 utolsó negyedévéhez mérten itt sem jelentős.

III. Vállalati üzletág

A Magyar Nemzeti Bank márciusi hitelezési jelentése szerint 2016 negyedik negyedévében a vállalati hitelezés éves összevetésben több mint 4%-kal nőtt, ami 240 milliárd forintos tranzakció alapú állománybővülésnek felel meg. A hitelállomány bővülésének hátterében a forintbitelek volumennövekedése állt, és az NHP forinthitelei mellett a piaci alapú forinthitelezés is számottevően növekedett. A kis- és középvállalkozások hitelezésében folytatódott a bővülés, éves összevetésben 8%-ot tett ki a növekedés üteme.

(A háztartási szektorba sorolt önálló vállalkozók hitelállománya is dinamikus bővült a negyedév során, amelyben az állami földeladásokhoz kapcsolódó hitelfelvelelek jelentős szerepet játszottak. Az önálló vállalkozókkal bővített kkv-szektor hitelállományának éves növekedési üteme mintegy 12% volt 2016-ban.)

A Hitelezési felmérésre adott banki válaszok alapján a vállalati hitelek feltételei nem változtak érdemben, ugyanakkor a versenyhelyzet fokozódása, a likviditásellátottság és a gazdasági kilátások folytatódó javulása a hitelkamat és a forrásköltségek közötti felárak széleskörű csökkenését eredményezte. A felmérésben részt vevő bankok a feltételek további lazítását helyezték kilátásba a

következő fél évre, ami várhatóan az árjellegű feltételek további lazításán keresztül valósulhat meg. Ehhez elsősorban likviditási helyzetük megváltozása, illetve a piaci részesedési célok járulhatnak hozzá. A negyedik negyedévben a hitelek iránti kereslet élénkülését érzékelték a bankok, amit a következő negyedévekben további keresletbővülés követhet. A vállalati forinthitelek új szerződéskötéseinek átlagos finanszírozási költsége tovább csökkent a negyedév során.

A Növekedési Hitelprogram (NHP) eredményei

2016. január 1-jétől 2017. március 31-ig a program harmadik szakaszában részt vevő hitelintézetek 685 milliárd forint összegű szerződésről nyújtottak be adatszolgáltatást az MNB felé, 21 766 ügylethez és 13 934 vállalkozáshoz kapcsolódóan. A jelenleg ténylegesen kint lévő - azaz a már visszafizetett, valamint a még le nem hívott hitel(rész)eket nem tartalmazó - hitelállomány 442 milliárd forint.

2017. március 31-ig a harmadik szakaszban létrejött mintegy 684,9 milliárd forintnyi szerződés 78%-a új beruházási hitel, 22%-a pedig új lízingügylet. (A harmadik szakaszban kizárólag ilyen típusú finanszírozásra van lehetőség, forgóeszköz-finanszírozásra és hitelkiváltásra nincs). A forinthitelek nyújtását lehetővé tevő I. (forint) pillérben megkötött 474,3 milliárd forint összegű szerződésből 365,9 milliárd forintnyi beruházási hitel, 108,4 milliárd forintnyi pedig lízingügylet formájában jött létre. A devizahitelek nyújtását lehetővé tevő II. (deviza) pillérben megkötött 210,6 milliárd forintnyi (mintegy 676,3 millió euro) szerződésből 168,2 milliárd forintnyi (540,2 millió euro) valósult meg beruházási hitel, 42,4 milliárd forintnyi (136,1 millió euro) pedig lízingügylet keretében. A szerződéses összeggel súlyozott átlagos futamidő mindkét pillérben 8 év; az I. pillérben az új beruházási hitelek esetén 9 év, a lízingügyleteké 4,8 év, míg a devizapillérben a két finanszírozási formáé rendre 8,9 év, illetve 4,2 év.

Az NHP három szakaszában és az NHP+-ban 2013 júniusa óta együttesen 39 253 vállalkozás jutott finanszírozáshoz 2 811 milliárd forint összegben.

A Piaci Hitelprogram első évének eredményei

A Magyar Nemzeti Bank 2016 januárjában elindította a Növekedéstámogató Programot (NTP), ami a bankok piaci hitelezéshez való visszatérését segíti elő, a Növekedési Hitelprogram fokozatos kivezetésével, valamint a Piaci Hitelprogram (PHP) meghirdetésével. A PHP keretében az MNB a kereskedelmi bankokkal kötött kamatcsere-ügylet (HIRS) segítségével a hosszú futamidejű, piaci alapú hitelezésre irányuló ösztönzési rendszert alakított ki. A HIRS ügylet igénybevételének feltételeként a bankok implicit módon az allokált ügyletmérettel arányosan - összesen 195 milliárd forint értékben - tettek vállalást a kvv-hitelezésük növelésére. A hitelezési vállalás teljesítésének ellenőrzése évente, az MNB által definiált hitelezési kritérium mutató alapján történik. A Piaci Hitelprogram keretében 2016 elején tett vállalásaik 150%-át teljesítették a bankok, ezen belül 15 intézmény érdemben túl is teljesített. (Csupán két intézménynél nem volt maradéktalan a feltétel teljesülése, esetükben az ügylet terméktájékoztatójában szereplő szankció kivetésére került sor.) Az MNB kimutatása szerint a Piaci Hitelprogram az elkövetkező évben - a Növekedési Hitelprogram kifutását követően - is a kvv-hitelezés egyik tartópillére lehet a bankszektorban.

Egyeztetések az önkormányzati számlakapcsolatot érintő kormányzati projektről

A Belügyminisztérium felkérte a Bankszövetséget, hogy szervező munkával segítse az önkormányzatok számláit vezető bankok és az önkormányzatoknál bevezetett új gazdálkodási/számviteli rendszer (ASP) projektfelelőse közti - a számlavezetésre vonatkozó - kapcsolat kiépítését. Ahhoz, hogy az egyes önkormányzatoknál/önkormányzati szervezeteknél

működő ASP rendszerek megfelelő számlakapcsolatot építhessenek ki a bankokkal, pontos információra volt szüksége az ASP projektvezetőjének arról, hogy

- az egyes bankok milyen informatikai számlakapcsolati rendszert tartanak fenn önkormányzati ügyfélkörükkel,
- és ebben mikor és milyen jellegű változásokat terveznek?

Ennek érdekében a Belügyminisztérium kérte, hogy minden érintett bank jelöljön ki egy felelős kapcsolattartót, akitől az aktuális információt megtudhatják, illetve - szükség esetén - tesztelési lehetőséget is kérhetnek.

A Bankszövetség minisztériumi kérésnek megfelelően összegyűjtötte a kapcsolattartók adatait és átadta a projektvezető cégnek. A témakörben szervezett konzultáción az érintett tagbankok és a projektet vezető cég szakértői közvetlenül is egyeztethettek az információ továbbítás módjáról, menetéről.

IV. Lakossági üzletág

Az MNB márciusi hitelezési jelentése szerint 2016-ban megállt a háztartási hitelezés mérséklődése, így az éves dinamikában egyértelmű javulás tapasztalható az előző évekhez képest. A negyedik negyedévben 36 milliárd forintot tett ki a hitelintézetek háztartási hiteltranzakcióinak összege. A pozitív tranzakciókra jelentős hatással volt az önálló vállalkozók által felvett hitelek bővülése, de a lakossági hitelfelvételek és törlesztések egyenlege is javuló tendenciát mutat. Az új szerződéskötések - az önálló vállalkozók NHP hitelfelvételein túli - volumene 260 milliárd forintot tett ki a vizsgált időszakban, ami éves átlagban 50 százalékos növekedést jelent. A teljes volumenen belül az új lakáshitelek kihelyezése 42 százalékkal emelkedett az elmúlt egy évben, míg a személyi kölcsönöké 61 százalékos bővülést mutatott.

A Hitelezési felmérésre adott banki válaszok alapján a lakáscélú hitelfeltételek érdemben nem változtak, míg a fogyasztási célú hitelek feltételei enyhültek a negyedik negyedévben. A bankok visszajelzése alapján a következő fél évben érdemben tovább enyhülhetnek a hitelfeltételek mindkét termékkörben. Emellett a bankok széles körben érzékelték a hitelkereslet bővülését is a negyedik negyedévben, míg előretekintve további intenzív emelkedést prognosztizálnak. Erre a Családi Otthonteremtési Kedvezmény továbbra is pozitív hatással van: a negyedév során a CSOK-hoz volt köthető az új lakáshitel-volumen 17 százaléka. Az új lakáscélú hitelek átlagos teljes hitelköltsége csökkent, míg az átlagos kamatfelár változatlan maradt a vizsgált időszakban, amely a kockázatosabb ügyfelek nagyobb arányú finanszírozása hatására vezethető vissza.

Konzultációk az MNB Minősített fogyasztóbarát lakáshitel termékéről

Az MNB több fórumon is hangot adott azon álláspontjának, hogy régiós összehasonlításban Magyarországon aránytalanul magasak a lakáshitelek kamatai, alacsony a hitelkiváltás mértéke, hosszú a hitelbírálati idő. Mindezeket a piaci verseny alacsony intenzitásának a jeleiként értékelte, ezért élenkítő lépésként meghirdette a **Minősített fogyasztóbarát lakáshitel terméket**. A Bankszövetség képviselői az egyeztetések során számos alkalommal jelezték, hogy a hitelpiaci verseny jelenleg is intenzív, amit jól szemléltet, hogy 77 intézmény mintegy 500 terméket ajánl a fogyasztóknak. Azt is hangsúlyozták, hogy a jogszabályi kedvezőtlen környezet változása - elsősorban a végrehajtási árverési szabályok szigorítása növeli a bankok kockázati költségeit, és befolyásolhatja a kamatszintet is.

A *Minősített fogyasztóbarát lakáshitel termék* egy megpályázható, MNB által odaítélt cím, amire a lakáshitelező bankok jelentkezhetnek hiteltermékükkel, ha az, a piacinál

- alacsonyabb maximált kamatozású,
- alacsonyabb elő-és végtörlesztésű,

- rövid hitelbírálati idejű és
- a kamaton kívüli a díja is maximált.

A hiteligénylő ügyfél az MNB honlapjára küldi be az általa kért hitel alapadatait (összeg, futamidő, ingatlan érték, jövedelmi adat stb.), és a jegybank által üzemeltetett rendszer a bankok által megadott vállalási paraméterek alapján, a hitel teljes díja (THM) szerint - **ársorrendbe** állítja az egyes banki ajánlatokat. Ezt követően az ügyfél dönt, hogy melyik bankba adja be igényét, a bankokat pedig, meghatározott időperióduson, illetve kamatelmozduláson belül kötné az MNB-be benyújtott adataikon alapuló hitelajánlat.

Az MNB először a lakáshitelező bankok legfelső vezetőit tájékoztatta a Minősített fogyasztóbarát lakáshitel termék koncepciójáról, majd a konstrukció részleteit több menetben, írásban és szóban egyeztetette a banki szakértőkből álló bankszövetségi tárgyalócsoporttal. A tárgyalások során enyhültek és technikailag kezelhetővé váltak a termékkel szemben támasztott feltételek. Az MNB ígéretet tett, hogy a megalapozottabb és gyorsabb hitelbírálat elősegítésére szorgalmazza az illetékes hatóságoknál, hogy a KHR-ből gyakorlatilag a teljes korábbi hitelállomány lekérdezhető legyen, illetve, hogy a NAV segítségével a hitelbírálatához rendelkezésre álljanak az ügyfél aktuális jövedelmi adatai.

Az MNB által üzemeltetett összehasonlító oldal elindítása szeptember elejétől várható, azonban a jegybank arra ösztönzi a bankokat, hogy előzetesen pályázzanak, és már júniustól nyújtsanak a minősített fogyasztóbarát lakáshitel terméknek megfelelő kondíciójú hiteleket.

Módosítási javaslatok kidolgozása a KHR törvényhez

A negyedév folyamán két kezdeményezés is történt a KHR-ben lévő adatok hatékonyabb felhasználása érdekében:

- levélben fordultunk a szabályozásban érintett hatóságokhoz **a teljes listás lekérdezhetőség** ügyében, illetve
- a korábbi tapasztalatokra támaszkodva **átfogó javaslatot tettünk a KHR-ből információt kérő adatigénylők jobb kiszolgálására.**

A jelenlegi szabályozás csak az ügyfél hozzájárulása esetén teszi lehetővé, hogy a hitelező megismerhesse a hitelkérő teljes hiteltörténetét, márpedig a reális hitel nagyság megállapításához szükséges a korábbi törlesztési terhek ismerete. Ezt erősíti a jövedelem arányos törlesztő-részlet mutató (JTM) használatát előíró MNB rendelet is. Az ügyfél KHR-ből való lekérdezést tiltó magatartása esetén a bank nem tud jogszabályi kötelezettségének eleget tenni, ezért javasoltuk ezen hozzájárulási jog eltörlését. Sajnálatos módon csak az MNB támogatta e javaslatot, a másik két megszólított hatóság (Nemzetgazdasági Minisztérium, Igazságügyi Minisztérium) nem reagált felvetésünkre.

Az NGM-mel való előzetes egyeztetés alapján a „pénzügyi saláta” törvény módosítási csomag keretében tettünk javaslatot a KHR - eddigi tapasztalatok alapján - szükségesnek ítélt változtatására. A KHR-t kezelő BISZ által összeállított javaslatokat a Bankszövetség KHR munkacsoportja több menetben is megvitatta, és - többek között - a következő javaslatot továbbította a tárca részére:

- A KHR-ből **monitorozási céllal** is lehessen lekérdezni adatokat a futamidő alatt, hogy a hitelező reális képet kapjon a hitel visszafizetési valószínűségéről, s szükség esetén megtegye az indokolt - adott esetben hitelmentő - lépéseket. a jogalkotási intézkedés kimaradt az EU jelzaloghitelezési irányelvének átültetése során.),
- Javasoltuk a **negatív listára való felkerülés feltételeinek a módosítását**, prudenciális okokból a 90 napos késedelem rövidítését,

- A számos, technikai jellegű változtatási javaslat közül kiemelésre érdemes az ügyfél és a bankja közti, KHR-rel kapcsolatos **kommunikáció elektromos útra terelését** elősegíteni hivatott módosítási felvetés.
- Több, a hitelezőket érdemben segítő, a KHR adatbázisát intenzívebben felhasználó KHR szolgáltatás igénye (pl. KHR adatokból adott ügyfélre releváns mutatók készítése, külső adatokkal való összekapcsolása) is megfogalmazódott, de adatvédelmi okokból e javaslatok hosszú távú bevezetését javasoltuk.

Az NGM-nek megküldött KHR javaslatokat nem nyújtották be az országgyűlés tavaszi ülészakára.

V. A bankszektor működését befolyásoló további fontosabb szabályozási fejlemények

A „pénzügyi saláta” törvény módosítási csomag

○ A MiFID 2 implementáció

A MiFID 2 - egy éves halasztást követően - 2017. júliusig írja elő az új rendelkezések tagállami joganyagba foglalását, míg azok hatálybalépése 2018 elejétől esedékes.

Az NGM március elején a piaci érdekképviselőket ellátó szervezetek (Bankszövetség, BAMOSZ, BSZSZ) bevonásával, előzetes konzultációkkal kezdte meg az implementációs feladatokat. A viszonylag rövid rendelkezésre álló időre is tekintettel az NGM úgy döntött, hogy a jelen fázisban **csak az első szintű uniós joganyag szövegének - változtatás nélküli - átültetésével foglalkozik**. A MIFID 2 irányelv felhatalmazása alapján kiadott Európai Bizottsági irányelv kormányrendeletbe foglalására ide nem értve a fogalmak delegált irányelv szerinti kiegészítését - majd a nyár folyamán tér vissza. Így a márciusi konzultációk során, a MiFID 2 szabályok alkalmazásával kapcsolatos számos probléma felvetése mellett, kevés kérdésben volt mód a Tőkepiaci (Tpt) és a Befektetési szolgáltatásokról szóló (Bszt) törvények megfelelő szövegezésével a problémákra megoldást találni. **A pontosítást célzó szövegek jellemzően a törvénymódosítás indoklásába kerültek beillesztésre.**

A szakmai szervezetekkel folytatott konzultációt követően továbbra is megoldatlan maradt, hogy **a megbízás** MiFID 2 és Ptk. szerinti fogalma eltér egymástól, mivel az előbbi magában foglalja azt az esetet is, amikor a befektetési szolgáltató az ügyfele megbízásából saját tulajdonában lévő, vagy saját számlájára vásárolt pénzügyi eszközt ad el az ügyfelének, míg az utóbbi ezt a bizományosi tevékenységgel azonosítja.

Az egyeztetések során az is felmerült, hogy **a jelenlegi Bszt-ben a befektetési vállalkozások szabályozása esetenként szigorúbb a MIFID 2-ben szereplőnél**. Ilyenek például a befektetési szolgáltatásokon túli tevékenységek korlátozása, a vezető állású személyekre és az üzletkötőkre vonatkozó összeférhetlenségi szabályok, vagy a szakmai követelményekre vonatkozó előírások. Ez ügyfélvédelmi szempontból látszólag kedvező, de - tekintettel a szolgáltatások nyújtásának EU-n belüli szabadságára - nem biztosított a magyar piaci szereplők egyenlő versenyfeltételek melletti tevékenysége a más tagállamokban felügyelt szereplőkkel szemben. Ezzel összefüggésben további, felügyelési problémaként került azonosításra, hogy a harmadik országbeli szabályozás európai uniós egyenértékűségének kérdésében az Európai Bizottság hoz döntést, így a magyar hatóságnak nem lesz jogszabályba épített jogköre a magyarországi piacra lépésük kontrollálásában.

A törvényjavaslatok április eleji tárcaköröztetése során ismételten lehetőség nyílt a törvényi szinten kezelendő javaslatok megtételére. Több korábbi felvetésünkkel kapcsolatosan kértük a tervezet módosítását, de a parlamentnek benyújtott változatba csak azok a javaslatok kerültek beillesztésre, amelyek kifejezetten a MiFID2 szövegének az érintett magyar törvényekbe történő pontos beillesztését segítették elő.

A kormány április végén nyújtotta be a Bszt és a Tpt módosítását tartalmazó, *a pénzügyi piacok működését és a pénzügyi eszközök kereskedését szabályozó törvények jogharmonizációs célú módosításáról* szóló T/15347 számú javaslatát a parlamentnek. Az elfogadott törvény kihirdetésre vár.

- *A problémamentesség fogalma*

Egyes hitelintézetek refinanszírozás útján kívánnak eleget tenni a jelzáloghitel-finanszírozás megfelelési mutatóval kapcsolatos elvárásoknak. A refinanszírozási folyamat során *a jelzáloghitelintézetéről és a jelzáloglevélről* szóló 1997. évi XXX. törvény alapján a jelzáloghitelintézet kizárólag olyan követelést vásárolhat meg, amely az eladó pénzügyi intézmény vagy biztosító részvénytársaság könyvvizsgálója szerint problémamentes minőségű. A problémamentesség definícióját korábban a 250/2000. (XII. 24.) Kormányrendelet adta, azonban a kapcsolódó szakaszokat a jogalkotó 2017. január 1-jével hatályon kívül helyezte. Ezzel egyidejűleg hatályba lépett a nem teljesítő kitétségre és az átstrukturált követelésre vonatkozó prudenciális követelményekről szóló MNB rendelet, amely alapján a korábbi 5 kategória helyett (problémamentes, külön figyelendő, átlag alatti, kétes, rossz) immáron csak 2 kategória létezik; a teljesítő és a nem teljesítő kitétség, és mindkét kategórián belül el kell különíteni az átstrukturált követeléseket. Az egyes követelések minősítése közötti összhang biztosítása érdekében több levelet is küldtünk az érintett tárca és a Felügyelet részére. *A pénzügyi piacok működését és a pénzügyi eszközök kereskedését szabályozó törvények jogharmonizációs célú módosításáról* szóló előterjesztés alapján végül a Jht. módosult akképpen, hogy olyan követelést vásárolhat meg a jelzáloghitelintézet, amely az eladó pénzügyi intézmény könyvvizsgálója szerint nem minősül nem teljesítő vagy átstrukturált követelésnek.

- *A Compliance funkció megjelenése a Hpt.-ben*

A Compliance munkacsoport 2015 őszén kezdeményezte először, hogy *a befektetési vállalkozásokról és az árutőzsdei szolgáltatókról, valamint az általuk végezhető tevékenységek szabályairól* szóló 2007. évi CXXXVIII. törvény (Bszt.) mintájára *a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról* szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény (Hpt.) is tartalmazza a jogszabályoknak történő megfelelésért felelős szervezeti egység kialakításának, vagy egy felelős személy kijelölésének a kötelezettségét.

A törvénymódosítási javaslatunkhoz mellékelt indoklásban kiemeltük, hogy a hitelintézetek esetében a Compliance fontos szerepet játszik a bank belső kontrolljainak, kockázatkezelésének és az irányítási feladatainak folyamatos fenntartásában illetve minősítésében, nem csupán a befektetési szolgáltatások, hanem a pénzügyi szolgáltatások tekintetében is. Ez a támogató tevékenység a felügyeletet ellátó hatóság alapérdeke is. A szabályozó környezet nemzetenként, országonként is jelentős különbségeket mutat, de az uniós országok többségében legalább minimum ajánlásként megjelenik **egy független egységként működő compliance szervezet** kialakításának vagy **megfeleléségi biztos/vezető** kijelölésének szükségessége.

Magyarországon az MNB - jogszabályi kötelezés hiányában is - valamennyi pénzügyi szervezet esetében elvárja megfeleléségi biztos(ok) alkalmazását, illetőleg önálló compliance szervezeti egység kialakítását, azonban ezen elvárás kikényszeríthetőségéhez a Bszt.-hez hasonlóan szükséges egy Hpt-be foglalt, kötelező érvényű norma megléte is.

A munkacsoport által javasolt szöveg érdemi változtatás nélkül a tavaszi pénzügyi tárgyú törvénymódosításokkal egyidejűleg került be a Hpt.-be.

Az új pénzmosási törvény és a kapcsolódó bankszövetségi javaslatok

A IV. AML Direktívát átültető törvény tervezetét a Nemzetgazdasági Minisztérium januárban küldte meg egyeztetésre a Bankszövetségnek. A főbb pontokat a pénzmosás megelőzési munkacsoport a véleményezési időszakon belül, az egyik ülésén is megtárgyalta. Tekintettel az észrevételeinket

tartalmazó anyag hosszára, a legfontosabb javaslatainkat külön is kiemeltük, és a főbb észrevételeket még a véleményezési határidő előtt egy szűkebb körű megbeszélés keretében személyesen is egyeztettük az NGM képviselőivel.

A végleges észrevételeink - már a konzultáció eredményeit is tartalmazva - összefoglalták a főbb témaköröket, amelyekben végül megegyezés született:

- A törvény az azonosító adatok felsorolásánál **fix adatkört** tartalmaz, a szektor számára a differenciálás lehetőségét várhatóan egy későbbi MNB rendelet fogja biztosítani.
- A **születési családi és utónév** továbbra is marad az azonosító adatok között. A **lakcím** visszakerül az adatok közé, tartózkodási helyet csak lakcím hiányában kell majd rögzíteni. Az „**anyja leánykori neve**” szintén visszakerül az adatok közé, az azonosító okmány érvényességi idejét nem kell új adatként rögzíteni, azonban továbbra is ellenőrizni kell.
- Az **okmánymásolás** nem lehetőségként, hanem kötelezettségként szerepel a törvényben.
- MNB rendelet fogja meghatározni az **on-line azonosítás** követelményeit.
- A **tényleges tulajdonosok** érdekeltségének jellegével kapcsolatban az MNB várja a bankszövetségi javaslatot arra, hogy milyen struktúrában tartanánk megvalósíthatónak az adatok rögzítését, azt is figyelembe véve, hogy a központi, európai adatbázisba történő továbbítás megoldható legyen.
- **A teljes ügyfélkör minimum 5 évenkénti ellenőrzése** lesz kötelezettség a jövőben, azzal a megkötéssel, hogy a magas kockázati besorolású ügyfelek esetében ez 2 évre módosul.

A törvényjavaslat publikálása után a munkacsoport áttekintette, hogy milyen megoldásra váró nyitott kérdések maradtak, amelyeket ésszerű lenne a még készülő végrehajtási jogszabályok valamelyikében rendezni és ennek érdekében megbeszéléseket szervezni az MNB és az NGM képviselőivel. Az MNB képviselőivel a megbeszélést még a nyári szabadságok előtt megtartjuk, az alábbi főbb témakörök lesznek fókuszban:

- Az on-line azonosítást ugyan az új Pénzmosás elleni törvény lehetővé teszi, azonban az on-line számlanyitást akadályozhatja, hogy a jelenleg hatályos jogszabályok (például Hpt.) alapján a szerződések létrejöttéhez írásbeli alak, az ügyfél aláírása szükséges. A postai kézbesítés, vagy akár az elektronikus aláírás megoldást jelenthet, azonban érdemes lenne egy általánosan alkalmazható, egyszerű, olcsó megoldást találni.
- Szükségesnek tartjuk tisztázni, hogy az ismételt ügyfél átvilágításokkal, illetve kockázatértékelés naprakészen tartásával kapcsolatban milyen elvárásokat támaszt az MNB, valamint, hogy az okmányok másolatait szükséges-e visszamenőlegesen beszerezni.
- A tényleges tulajdonosi adatbázis tartalmára nézve, a „mérték és jelleg” egységes meghatározására az MNB felkérésére koncepciót készít a munkacsoport.

EMIR – a változó letéti szabályok hatálybalépése

Az EMIR² felhatalmazása alapján 2016. októberben készült el és 2016 decemberében került jóváhagyásra, illetve kihirdetésre az *a szabályozási technikai sztenderd (RTS), amely a nem központi szerződő félen keresztül elszámolt tőzsdén kívüli származtatott ügyletek kockázatcsökkentési technikáinak egységes szabályait* tartalmazza. Az RTS előírja, hogy 2017. március 1. napjától a tőzsdén kívül, pénzügyi, illetve - meghatározott összeghatárt meghaladóan - nem-pénzügyi partnerrel kötött, nem központi szerződő félen keresztül elszámolt, származtatott ügyletek esetében **változó letétet kell számítani és a partner rendelkezésére bocsátani**.

Az európai uniós szabályozás - amely a világban végrehajtott más hasonló jogi aktusokkal egy időpontban lépett hatályba - a G20-ak által meghatározott, a pénzügyi válság tapasztalatai alapján az OTC piacokon szükséges reformok EU-s implementálását szolgálja. A globális szabályozás hatályba lépése - tekintettel a bankok kockázatcsökkentési gyakorlatában kiterjedten alkalmazott, nagyszámú és sok partnerrel kötött ügyletre, illetve a partnerekkel kötendő megállapodások komplex és

² European Market Infrastructure Regulation: az EU tőkepiaci infrastruktúrákat szabályozó rendelete

összetett dokumentációs igényére - **meglehetősen rövid felkészülési időt** hagyott a piaci szereplőknek. A megvalósíthatatlanul rövid átmeneti időből fakadó problémák kezelésére a kompetens nemzetközi és állami felügyeleti hatóságok (például az IOSCO³, az amerikai CFTC⁴ és az európai ESAs⁵) gyorsan reagáltak, több helyen értelmezést, illetve úgy nevezett „non-action” levelet bocsátottak ki, ami alapján, bizonyos feltételek fennállásának igazolásával **6 hónapos türelmi időt** biztosítanak a pénzügyi szolgáltatók számára a felkészülésre.

Utalva a nemzetközi fejleményekre, a Bankszövetség írásban kereste meg az MNB felügyeleti alelnökét, kérve, hogy hasonló tartalmú levél kibocsátásával segítse elő a bankszektor zavaroktól mentes működését egy 6 hónapos átmeneti időszakban. Az MNB csak május végén küldte meg a válaszát. Ebben - utalva az említett ESAs dokumentumra - jelezte, hogy a határidők a jogszabályban előírtak szerint esedékesek, azonban az európai hatóságok által javasolt módon, rugalmasan fogja kezelni a kérdést.

Magáncsőd gyakorlati problémák, magáncsőd reform

Az Igazságügyi Minisztérium konzultációt kezdeményezett a Bankszövetség és a MAKISZ bevonásával a természetes személyek adósságrendezéséről szóló 2015. évi CV. törvény módosításának lehetséges megoldásairól. Az IM elképzelése szerint jelentősen egyszerűsíteni kell az eljárást, úgy, hogy az eljárás elején az adós számára előre látható legyen a fizetési könnyítések és az adósság-elengedés mértéke. A Bankszövetség a megbeszélések alkalmával azt hangsúlyozta, hogy a nemteljesítő ügyfelek szélesebb köre számára is megfelelő megoldást kell kidolgozni a bankok által az elmúlt években alkalmazott eszközökhöz igazodóan (ingatlan átvétele, közös értékesítés). A tartozás részbeni elengedése mellett egyéb ösztönzők beépítését is javasoltuk: mint például a törlesztési támogatás, a kedvezményes végrehajtási költségek, a követelés-elengedéshez kapcsolódó adómentesség és az adójóváírás. Az egyeztetések tovább folytatódnak, olyan megoldást - „csomagtermék” kialakítását - célozva, amely számottevően megnövelné az ügyfélszámot. A jogszabály reformjára előreláthatóan az őszi ülészakban kerülhet sor.

A csődtörvény módosítása

Az Igazságügyi Minisztérium 2016 őszén kezdte meg a *csődeljárásról és felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény* módosításának egyeztetését. A jelentős mértékben átdolgozott tervezetet 2017. márciusban ismételten megkaptuk. A módosítás célja **az adós vagyonának hatékonyabb összegyűjtése, a Ptk.-módosítással** (a zálogjogot, a fiduciárius biztosítékokat érintő rendelkezésekkel) **való összhang megteremtése** volt. (A zálogjogi bizományos, a hitelbiztosítéki nyilvántartásba bejegyzett biztosítéki célú vételi jog, a biztosítéki célú jogátruházás jogosultja helyzetének megoldása.) Az utóbbiakat oly módon kívánják rendezni, hogy a biztosítéki célú vételi jog és a biztosítéki céllal átruházott követelés csak a csőd- vagy felszámolási eljárás keretében lesz érvényesíthető az eljárás megindulását követően. A zálogtárgy értékesítéséhez kapcsolódó elvonás mértékét jelentős mértékben növelni akarták, a zálogtárgyak értékesítéséből származó bevételeket egyre nagyobb arányban a felszámoló költségeinek megtérítésébe és az általános követelések kielégítésébe kívánják bevonni. Az elvonás tervezett mértékét a kérésünkre tartott szóbeli egyeztetésen sikerült mérsékelni, s több eljárásjogi kérdésben is elfogadták a javaslatunkat. A Bankszövetség Elnöksége az áprilisi ülésén áttekintette a törvénymódosítás kérdését és elfogadta az erről szóló tájékoztatást. Az Országgyűléshez benyújtott *T/15066. számú törvényjavaslat* szerint a zálogtárgy értékesítéséből befolyt árbevételből a zálogtárgy élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető állapotának elhárításával kapcsolatos költségeket, a zálogtárgyhoz kapcsolódó perek, adók, igazgatási

³International Organization of Securities Commissions: az értékpapír piaci felügyeletnek nemzetközi szervezete

⁴Commodity Futures Trading Commission

⁵European Supervisory Authorities: az Európai Felügyeleti Hatóságok

szolgáltatási díjak költségét, a behajtási költségeket, a nettó vételár 1%-át az adós iratanyagának megőrzésére kell levonni, 7,5%-ot pedig felszámolói díjelőlegként a Fővárosi Törvényszék Gazdasági Hivatala részére kell átutalni.

A Kúria a 4/2016. számú elvi határozatában úgy foglalt állást, hogy a jövőben megszerzendő **ingókra, követelésekre alapított zálogjog**, illetve vagyont terhelő zálogjog esetében a zálogjog akkor jön létre, amikor a zálogjog tárgya létrejön. Ha a zálogkötelezett a zálogjog megalapításának időpontjában rendelkezik a zálogtárggyal, akkor a zálogjog a megalapítással egyúttal létre is jön. A jogvita a gyakorlatban azzal kapcsolatban keletkezett, hogy a jövőben befolyó bérleti díjon alapított zálogjog esetében a felszámolás megindítása után befolyó bérleti díjra kiterjed-e a zálogjogosult igénye, vagy az már a felszámolási vagyon részét képezi. A Csődtörvény 49/D.§-át új (2a) bekezdéssel kiegészítő módosítás egyértelművé teszi, hogy a felszámolás megindulása előtt a jövőbeni követeléseken alapított zálogjog az adóst megillető azon követelésekre is kiterjed, amelyek a felszámolási eljárás megindulása után keletkeztek, illetve folytak be az adóshoz. A módosítás nagy jelentőséggel bír a követelésen alapított zálogjog biztosítéki alkalmazása tekintetében. A törvényjavaslatot május 16-án megszavazta az Országgyűlés.

Ügyvédi törvény - a jogtanácsosok helyzetének szabályozása

A 2016. II. félévében küldött részletes írásbeli javaslatunkat követően januárban személyes egyeztetésre is sor került az IM vezetői és a Bankszövetség és más iparági szervezetek jogtanácsosai között a jogtanácsosi státusz szabályozásáról. Ezt követően az IM részére megküldött részletes javaslatban a jogtanácsosok kamarai integrációjával szemben foglaltunk állást, de emellett megfogalmaztuk azokat a jobbító szándékú javaslatainkat is, amelyek a kamarai integráció kereteit a jogtanácsosok és az őket alkalmazó munkáltatók számára valamelyest elfogadhatóbbá teszik. E tekintetben koncepcionális kérdésnek tekintettük **a jogtanácsosi okirati ellenjegyzés kérdését, a titoktartási kötelezettséget, a fegyelmi felelősség szabályozását, a kamarai tagdíj, valamint a szabályozáson kívül maradtak körét**. A kamarai integráció kérdésére fókuszálva nagyon határozott elutasító választ kaptunk az igazságügyi minisztertől. Levelében egyebek mellett arra hivatkozott, hogy a kamarai integráció kérdésében a Stratégiai Kabinet és a Kormány már korábban döntést hozott.

2017. március végén rövid határidővel megkaptuk véleményezésre a törvényjavaslat normaszövegét. A 213 §-ból álló terjedelmes törvényjavaslat az ügyvédi tevékenység egyik fajtájának tekinti a kamarai jogtanácsos és a jogi előadó tevékenységét is. **A névhasználat, a titoktartási kötelezettség, az iratok archiválása** tekintetében a szabályozás a klasszikus ügyvédi tevékenység sajátosságait veszi alapul, **a kötelező ügyvédi felelősségbiztosítás** azonban már nem vonatkozik a kamarai jogtanácsosra. Általában megállapítható, hogy a törvényjavaslat a szükséges mértéknél kevésbé veszi figyelembe azt a meghatározó körülményt, hogy **a kamarai jogtanácsos munkaviszony keretében látja el a feladatát**. A tervezet kapcsán - az együttműködő iparági jogtanácsosok véleményét is integrálva - nagyon részletes, szövegszerű javaslatokat is tartalmazó észrevétel készült, amelynek jelentős részét átvezették a törvényjavaslatba. A jogszabály 2018. január elsején, az új polgári perrendtartással párhuzamosan lép hatályba. A kamarai jogtanácsosokat is érintő szabályzatok az év hátralévő részében az ügyvédi kamarák képviselőivel együttműködésben kerülnek kidolgozásra.

A végrehajtási törvény (Vht.) módosítása

2017. március elején KDNP-s országgyűlési képviselők egyéni módosító indítványt nyújtottak be **a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény** módosítására (T/14298. számú törvényjavaslat). A törvényjavaslat a szakmai szervezetekkel történő előzetes egyeztetés nélkül került a Parlament elé.

A lakóingatlanok bírósági végrehajtási eljárás keretében történő kényszerértékesítésére vonatkozó módosítás értelmében **a fogyasztóval kötött szerződésen alapuló követelés behajtása esetén csak a kikiáltási árat (becsértéket) elérő összeggel tehető érvényes vételi ajánlat**. Ha ilyen ajánlat nincs, az árverés sikertelennek tekintendő.

A módosítást a nem fizető adósok megsegítésével indokolták, azzal a szándékkal, hogy az ingatlanok magasabb áron kerüljenek értékesítésre. Az Országgyűlés által elfogadott **2017. évi XIV. törvény** az indítványon még szigorított is: ha a lakóingatlan folyamatos árverezése óta egy év eltelt sikertelenül, az újabb árverés a kikiáltási ár 90-án tűzhető ki ismét, az eredetileg javasolt 80%-kal szemben.

A módosítás figyelmen kívül hagyja, hogy az ingatlanok kényszerértékesítésére az ingatlanpiaci körülmények meghatározó befolyással bírnak. A fővárosban és egyes vidéki, gyorsan fejlődő településeken jóval a becsérték felett sikerül az ingatlanokat értékesíteni az időközben bekövetkezett ingatlan-áremelkedésnek köszönhetően. A vidéki kistelepüléseken azonban a törvénymódosítás inkább csak megnehezíti a lakóingatlanok értékesítését, s ezzel nemcsak a banki követelések behajtása nehezedik meg, hanem minden olyan bírósági végrehajtási eljárás is, amelyet magánszemély követelése alapján indítottak (gyermektartás, kártérítés, stb.). A módosítás március 21-től hatályos, rendelkezéseit azokban a folyamatban levő végrehajtási ügyekben is alkalmazni kell, amelyekben az árverés kitűzésére még nem került sor. Ha már kitűzték a végrehajtási hirdetményt, de nem érkezett érvényes vételi ajánlat, a végrehajtó a törvénymódosítás szerint emeli meg az érvényes vételi ajánlat legkisebb összegét a hirdetményeken és ennek megfelelően folytatja az eljárást.

A Szerencsejáték törvény módosítás tervezete

2016 év végén született meg az a törvény, amely a tiltott - jellemzően on-line módon folytatott - szerencsejátékok elleni fellépés keretében előírta, hogy a pénzforgalmi szolgáltatók nem működhetnek közre e játékokat szervezők részére érkező tétbefizetések, illetve a nyeremény-kifizetések teljesítésében.

A törvényhez kapcsolódó végrehajtási rendelet ügyében 2016 végétől számos írásbeli és szóbeli egyeztetés történt a Nemzetgazdasági Minisztérium és a Bankszövetség között. E tárgyalásokon alapvetően **a kártyás fizetések és az átutalások** kerültek elemzésre. A kártyás fizetések kapcsán kiderült, hogy a nemzetközi gyakorlat elvétele ismer ugyan megvalósítási lehetőségeket, de hatékony tiltás ebben a fizetési formában a jelenlegi infrastrukturális és jogi környezetben nem alkalmazható.

Tiltott számlákat (fekete listát) érintő átutalások esetében ugyanakkor már létezik hatékony banki gyakorlat a kiszűrésben/blokkolásban, de az egyeztetés során számos kérdés tisztázásra várt:

- **joghierarchiai problémát** jelent, hogy a *Pénzforgalmi törvény* a szolgáltatóhoz beérkező átutalás esetén haladéktalan jóváírást rendel el a kedvezményezett számláján, aminek az NGM által - rendeleti úton - szabályozandó blokkolás/visszautalás ellentmondana,
- mivel a nem engedélyezett szerencsejátékban való közreműködés büntetőjogi kategóriává vált, felmerült, hogy **a pénzforgalmi szolgáltató milyen felelősséget visel** addig az időpontig, amíg hivatalosan tudomására nem jut, hogy számlavezetettje/kártyabirtokosa tiltott tevékenységet folytatott,
- melyik hatóság (a bankfelügyelet, vagy a szerencsejáték felügyelet) jogosult a pénzforgalmi szolgáltatókat ellenőrizni,
- ha a szerencsejáték felügyelet a honlapján teszi közzé a tiltólistát, miként oldható meg, hogy azt a bankok könnyen, elektronikusan letöltsék, s így rendszereikbe integrálják.

Az egyeztetés még nem zárult le, de a joghierarchia kérdés megoldódni látszik azzal, hogy a végrehajtási részleteket is törvényi szinten - a Szerencsejáték törvény módosításával - szabályozzák. A vitatott megvalósíthatóságú bankkártyás blokkolás egyelőre kimaradt az aktuális tervezetből.

VI. A Magyar Nemzeti Bankkal kapcsolatos fejlemények

MNB kezdeményezés a fedezett kötvényekkel (jelzáloglevelekkel) kapcsolatos szabályozás befolyásolására

Az MNB felvetette, hogy időről időre egy-egy, az Európai Bankhatóság (EBA) napirendjén szereplő nemzetközi felügyeleti, szabályozási témakörrel az MNB és a Bankszövetség képviselői között szakértői egyeztetésre kerüljön sor. Ennek célja, hogy az MNB a hazai piaci szereplőkre gyakorolt potenciális hatások mélyebb ismeretének figyelembe vételével tudja kialakítani álláspontját az adott kérdéskörrel. Első alkalommal, márciusban a Tőkepiaci Unió égisze alatti felmerült európai **jelzáloglevél szabályozási integráció** témájáról konzultáltunk. Eredetileg az Európai Bizottság javasolta, hogy a Tőkepiaci Unió egyik pilléréként a jelzáloglevél piac is egységesüljön. Az EBA több elemzést is készített a témában. Ezen túl az Európai Parlament saját kezdeményezésű jelentésében egy többlépcsős integrációt, harmonizációt javasolt a jelzáloglevelekre.

Várhatóan júniusban derül ki, hogy a bizottsági javaslat elfogadásra kerül-e, és ha igen, milyen formában (irányelvként vagy rendeletként), tartalommal illetve időzítéssel. Az azonban már most biztos, hogy az idén további egyeztetések lesznek a témakörben, valamint az is, hogy a kezdeményezés potenciális hatása jelentős a magyar bankokra nézve. Az egyeztetésen az eddig kikristályosodott dilemmák, kérdések szakértői megbeszélése volt napirenden, így például a lehetséges uniós időzítés, valamint a hazai jogszabály EBA jelentésnek történő megfeleltethetősége.

A bíróságon kívüli céges átstrukturálással kapcsolatos MNB ajánlástervezet

Az MNB az EBRD-vel közösen vitt projektjének egyik lényeges állomásaként 2017. január végén küldte meg az *ajánlástervezetét*. Ez lényegében az EBRD technikai együttműködés keretében 2016 októberében elkészült tervezeten alapult, és fontos korábbi bankszövetségi észrevételeket tartalmazott, azonban visszalépést jelentett abban a tekintetben, hogy **az ajánlás hatályát a korábbi 2 milliárd forintról 1 milliárd forintra kívánta csökkenteni**.

A szövegszerű banki szakértői javaslatok megküldésén túl, az MNB-nek írott február végi válaszukban kértük a fent említett küszöbérték felemelését, az eredetileg javasolt szintre. Kiemeltük, hogy az ajánlás továbbra is támaszt olyan elvárásokat, amelyek alapján a hitelezőnek jogi kötelezettsége keletkezhet az adós felé, amelyek kontraproduktívak, és elriaszthatják a bankokat az ajánlásban szabályozott eljárás alkalmazásától. Kifejtettük, hogy az ajánlás esetenként - elsősorban dokumentációs kérdésekben - olyan formai követelményeket állít, amelyek szabályozási szintre emelése fogyasztóvédelmi indokok relevanciája esetén lenne elképzelhető, miközben az ajánlással érintett ügyfél-és ügyletkörre figyelemmel (együttes finanszírozás, küszöbérték) ez nem indokolt, így javasolt a banki belső szabályokra hagyatkozni. Jeleztük, hogy bizonyos technikai részletek - például a de facto haladék szerepeltetése a KHR-ben, illetve egy adós által kért bankinformációban - a bevezetési periódusban még további átgondolást igényelnek.

Az ajánlással kapcsolatos észrevételeink mellett kértük az MNB támogatását olyan jogszabály módosításban, ami a nehéz helyzetben lévő cégek esetében lehetővé tenné egy már lejárt, GHG illetve AVHGA kezességgel vagy MFB illetve EXIM garanciával biztosított hitelek kiváltását, olyan **új, reorganizációs hitellel**, amit a fenti cégek garantálnak. Ez nem növelné az érintett intézmények kötelezettségét, míg a cégek válságkezelését eredményesebbé tehetné.

Az MNB a javaslataink kézhezvételét követően jelenleg is dolgozik az ajánlás szövegén.

Tájékoztató a Fogyatékosügyi Tanács üléséről – Az MNB 4/2017. (III.13.) számú ajánlása a fogyatékos ügyfelekkel kapcsolatos bánásmódról

A kormány által elfogadott 2015-2025 időszakot felölelő Országos Fogyatékosügyi Program 2018-ig szóló intézkedési terve - egyebek között - a pénzügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítását is szorgalmazza. A program nyomán követésére az NGM vezetésével még 2016-ban megalakult a *hitelintézetekben a fogyatékos személyek pénzügyi szolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek javítására vonatkozó szabályok nyomán követését szolgáló bizottság*, amelynek tagja az Emberi Erőforrások Minisztériuma (EMMI), az Országos Fogyatékosügyi Tanács (OFT) és a Magyar Bankszövetség.

A bizottság ideai első ülésén megtárgyalta az *MNB beszámolóját a 2012. évi felügyeleti ajánlás teljesítésének a visszaméréséről*, a megújított *felügyeleti ajánlásra* vonatkozó észrevételeket, valamint a 22/2016. (VI. 29.) NGM rendeletben előírtak *végrehajtását*.

A Századvég Alapítvány által végzett *visszamérés* főbb megállapításai szerint a civil szféra érintett alanyai alapvetően pozitívnak látják a pénzügyi szektor igyekezetét a fogyatékkal élők kiszolgálása tekintetében. A Bankszövetség véleménye szerint a felmérés hasznos volt, mivel felhívta a figyelmet a fogyatékosoknak nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatos irányokra és közös gondolkodást indított el. Az MNB a véleményezésre kiküldött megújított *felügyeleti ajánlásra* vonatkozó - köztük az MBSZ - észrevételekkel kapcsolatban elmondta, hogy igyekezett figyelembe venni és lehetőség szerint beépíteni azokat. Megítélése szerint az akadálymentes kiszolgálás valamennyi ügyfélponton történő biztosítására nem kötelezhetőek a bankok, mert lehet, hogy a bank a fiók bezárást választja a nagy beruházás helyett. Az egyablakos ügyintézés sem lehet általában megvalósítani, mivel a pénztárkezeléshez például külön képesítés szükséges. A speciális termékek iránti igényekkel pedig a bankokat kell közvetlenül megkeresni, mivel azok kielégítése nem felügyeleti ráhatással valósítható meg.

Az MNB beszámolt a 22/2016. (VI. 29.) NGM rendeletben előírtak végrehajtásával összefüggésben elvégzett visszamérés eredményéről is. A levélben megkeresett 103 intézmény közül 90 válaszolt, a fennmaradó 13 takarékszövetkezet integrálódott. A válaszolók közül 2 intézmény (ügyfél híján, illetve fióktelep lévén) nem készítette el a rendeletben előírt stratégiát és szabályzatot. A megküldött stratégiák és szabályzatok közül az MNB hetvenet megfelelőnek talált, tizennyolc esetében hiányosságok voltak. Jellemző hiányosságok: a felmérésre, valamint a belső oktatásra vonatkozó nem megfelelő eljárásrendek, a honlapra vonatkozó előírások hiányos teljesítése. Végezetül az MNB kijelentette, ezt a kérdéskört nem kényszerítő, hanem rávezetési módon kezeli, amely az eddigiekben hatékonyan bizonyult.

Az MNB 2017. június 23-tól hatályba lépő, 4/2017. (III.13.) számú ajánlását a *fogyatékos ügyfelekkel kapcsolatos bánásmódról* a hazai pénz-, tőke-, biztosítási és pénztári piac szolgáltatóinak - köztük a MBSZ tagságának - legjobb gyakorlatait, továbbá a fogyatékos ügyfelek érdekeit képviselő érdekvédelmi szervezetek és személyek javaslatait figyelembe véve alakította ki. Az ajánlás szakmai véleményezése során a Bankszövetség konkrét tartalmi javaslatain túl jelezte a szektor igényét, hogy gyakorlati irányelvek minimális feltételekkel kerüljenek kialakításra. Az MBSZ kiemelte, hogy a bankok folyamatosan dolgoznak az ügyfélszolgálat szintjének az emelésén, és megvan a fogadókészségük, hogy a szabályozókkal és a fogyatékos képviselőkkel való együttműködésben iránymutatások szülessenek.

Mindezekre figyelemmel az ajánlás rögzíti a jogszabályokban előírt kötelezettségeken túlmutató azon felügyeleti elvárásokat, amelyeknek a felügyelt pénzügyi szervezetek és alkalmazottaik által történő követése hozzájárul a fogyatékos ügyfelek önálló ügyintézéséhez, felelős pénzügyi döntéseihez. Az ajánlás továbbá felhívja a pénzügyi szervezetek és alkalmazottaik figyelmét a fogyatékos személyek helyzetére, a számukra elengedhetetlen, az esélyegyenlőséget előmozdító bánásmódról, valamint a társadalmi felelősségvállalásra. Az ajánlás a fogyatékos ügyfelek állapotából adódó sajátos szükségletekhez igazodva fogalmaz meg - a pénzügyi szervezet által a fogyatékkal élő ügyfelek számára nyújtott pénzügyi szolgáltatások során követendő - fogyasztóvédelmi alapelveket, arányos elvárásokat, amelyek a vonatkozó jogszabályok egységes alkalmazását, hatékony érvényre juttatását is segítik.

Adatszolgáltatás

Az MNB a hitelintézeti **adatszolgáltatások minőségének javítását prioritásként kezeli** és 2017. április 1-től több jelentés esetében **zéró toleranciát** hirdetett. Az MNB illetékes ügyvezető igazgatója a tervezett intézkedésről februárban tájékoztatta a Bankszövetség Elnökségét és márciusban az MNB-ben tartott adattisztításról szóló konzultáción a banki adatszolgáltatás felelősök figyelmét is felhívták erre.

A banki véleményeket megerősítve a konzultáción, majd pedig írásban is jeleztük az MNB-nek, hogy az április 1-i határidőt az esetlegesen meglévő hibák kijavítására rendkívül rövidnek tartjuk, különös tekintettel az első negyedévben szokásos feladattorlódásra, a kötelező IFRS áttérésre történő felkészülésre, valamint a jelentősen átalakított és granuláltabb adatbekéréseket tartalmazó változtatásokra. Egyetértve az adatminőség javításának célkitűzésével hosszabb időt kértünk a felkészülésre. Sajnos a határidőt az MNB nem hosszabbította meg, ugyanakkor jelezte, hogy a szankciók alkalmazásakor vizsgálni fogja a hitelintézetek egyedi körülményeit.

VII. Pénzforgalom

Kártyapiaci aktualitások

Az MNB 2016 évi adatai alapján a fizetési kártyás infrastruktúrában ütemesen tovább **folytatódott az érintéses technológia terjedése**, így a kártyák közel 63 százaléka, a POS termináloknak pedig több mint háromnegyede vált alkalmassá az elmúlt év során az érintéses fizetésre. Az érintéses technológia az infrastruktúra mellett a fizetési kártyás forgalomban is meghatározóvá vált, amelynek eredményeként 2016 során a vásárlási forgalomnak már több mint fele bonyolódott le ilyen módon. Mindez továbbra is **kiemelkedően biztonságos környezetben** valósult meg, hiszen 2016. harmadik negyedévében a növekvő forgalom ellenére is mérséklődött a kártyás visszaélések növekedési üteme, sőt a kibocsátói oldali visszaélésekkel okozott károk egyáltalán nem emelkedtek.

A Nemzetgazdasági Minisztérium múlt év decemberében **a POS-terminálok telepítésének ösztönzésére támogatási programot** indított el. A program révén 2017 végéig összesen 30.200 ilyen készüléket helyeznek üzembe a résztvevő kereskedőknél, így - csak a támogatás hatását figyelembe véve - 28 százalékkal, 138 ezerre növekedhet az elfogadó berendezések száma. Az új termináloknak a kártyás vásárlási forgalom növekedésére gyakorolt hatását ugyanakkor egyelőre nehéz megbecsülni. Az érintéses fizetést is lehetővé tévő POS-terminálok aránya is növekszik, hiszen az új készülékek mindegyike ilyen lesz. A támogatási program keretében a minisztérium egyenként 80 ezer forint támogatást nyújt a kereskedőknek az új, rendkívül korszerű bankkártya-terminálok beszerzéséhez és telepítéséhez. A kártyaelfogadóknak kiírt pályázaton 6 sikeres pályázó között oszlik meg a 30.200 darabos készülékmenyiség. A program 3 résztvevője tagja az MBSZ-nek

Februárban a **GVH szektor szintű vizsgálatot jelentett be a bankkártya elfogadói díjakról**. A Bankszövetség a vizsgálatban közvetlenül nem érintett, és vezetői döntés alapján - vonatkozó adatok hiányában – koordinátorként, támogatóként sem lép be a vizsgálatba.

A munkacsoport a MasterCarddal történő aktív konzultációval készül fel az ABU⁶ kártyatársaság által kötelezően előírt 2017 első félévében történő bevezetésére. A szolgáltatás a **lejáró/ elveszett / ellopott kártyák esetén biztosít szolgáltatói adatlekérési** lehetőséget, hogy az ügyfél a fennálló szerződésekben szereplő rendszeres kifizetéseinek (például újság- vagy szolgáltatás előfizetések)

---

⁶Automatic Billing Updater

zavartalanul eleget tudjon tenni. Az egyeztetések során a jogi és fogyasztóvédelmi szempontoknak is megfelelő adatkezelési, ügyfél hozzájárulási eljárások kialakításának az előkészítése zajlik.

Az ORFK januári híradása szerint a Nemzeti Nyomozó Iroda **Bankkártya csalás elleni szakterülete** 4 bolgár férfi ellen indított eljárást bankkártya csalás - ATM-es adatszerzés - miatt. A gyanúsítottak 2017 januárjában frekventált fővárosi bank automatánál helyeztek el adatszerző eszközöket. Az elfogás még a megszerzett adatokkal való visszaélés előtt történt. Az eredményes, több éve nemzetközi sikereket mutató rendőri munkát az MBSZ elnöksége Aranykaptár díjjal köszönte meg.

Az OF2CEN **nemzetközi cyber bűnmegelőzési, monitorozási program** előkészítésében aktívan zajlanak az egyeztetések az olasz projektirányítókkal és a két másik csatlakozó országgal. Ennek során elkészültek a projekt bevezetését segítő ország-tanulmányok, amelyek feltérképezik a jogi környezetet és az esetleges akadályokat. Hazánkban az NNI és az MBSZ mellett meghatározó intézményi közreműködőként bekapcsolódott a programba az ORFK és a NAIH is.

Az MNB igazgatósági döntése az azonnali fizetési rendszerről

Azt követően, hogy az MNB Stabilitási Tanácsa 2016 decemberében foglalkozott az azonnali fizetési rendszer kialakításával és létrehozásával kapcsolatos kérdésekkel, az Igazgatóság is napirendre tűzte a témát. Az Igazgatóság úgy döntött, hogy **az azonnali fizetési rendszer központi infrastruktúráját** a jegybank tulajdonában álló GIRO Zrt. hozza létre. A tervek szerint a fejlesztés által 2019 közepére valósul meg az az **új pénzforgalmi alarendszer**, amelyhez csatlakozva a magyarországi pénzforgalmi szolgáltatók képesek lesznek ügyfeleik számára azonnali fizetési szolgáltatást nyújtani. Az új alapinfrastruktúra támogatni fogja az innovatív szolgáltatások bevezetését és szolgáltatók piacra lépését is. A fejlesztés eredményeként a GIRO Zrt. a jelenlegieknél **fejlettebb szolgáltatásokat nyújthat a majdan hozzá kötelezően csatlakozó hazai pénzforgalmi szolgáltatók számára**, annak a követelménynek a betartása mellett, hogy **a tranzakciós díjak érzékelhetően nem emelkedhetnek**. A rendszer használatával lehetővé válik az átutalások és az arra épülő egyéb innovatív fizetési megbízások maximum 5 másodperc alatt történő lebonyolítása az év minden napján, éjjel-nappal. Létrehozásra kerül egy olyan **másodlagos számlazonosítókat kezelő adatbázis** is, amelynek révén email cím, mobiltelefonszám vagy adószám használatával is lehet fizetést indítani, a kedvezményezett fizetési számlaszámának ismerete nélkül. A rendszer biztosítja az ügyfelek számára a fizetések azonnali és végleges teljesítését, aminek révén a küldött összegek rögtön felhasználhatóvá válnak. A pénzforgalmi szolgáltatóknak folyamatosan gondoskodniuk kell arról, hogy a GIRO Zrt. MNB-nél vezetett technikai számláján mindig megfelelő mennyiségű pénzfedezettel rendelkezzenek.

Az EU Pénzforgalmi Irányelvének (PSD2) a végrehajtására való felkészülés

A PSD2 irányelv banki végrehajtására való felkészülésért felelős szakmunkacsoport a negyedév folyamán befejezte tevékenységét. Záró munkaanyagában:

- ismertette a lefolytatott szakmai viták eredményeit, alapvetően azzal a céllal, hogy a banki szakértők felhasználhassák azokat a PSD2 implementálás során a jogszabály tervezetek véleményezéséhez,
- közölte azon felvetéseket, kérdéseket, amelyeket az irányelv átültetésért felelős hazai jogalkotó részére fogalmazott meg, kérve azok figyelembe vételét a jogszabály előkészítése során.

A munkaanyagot - véleményezési céllal - az összes érintett bankszövetségi munkacsoport (pénzforgalmi, bankkártya, SEPA, IT biztonsági) megkapta. A beérkező vélemények alapján átdolgozott munkaanyagot - annak Elnökségi megtárgyalása és jóváhagyása után – eljuttattuk a

pénzforgalmi szabályozásért felelős hazai hatóságoknak, az NGM-nek és az MNB-nek. A munkaanyag többek között

- felhívja a hatóságok figyelmét **az azonnali fizetési rendszer és a PSD2 irányelv közel azonos bevezetési határidejéből** adódó aránytalan banki terhekre,
- rámutat a bankszámlához bankkártyát kibocsátani jogosult – a PSD2-ben definiált - **harmadik fél szolgáltató rendezetlen jogi státuszára** és a számlavezetővel való nem egyértelmű szerződéses viszonyára,
- kifejti, hogy az **erős ügyfél hitelesítés (SCA⁷) bevezetése** komoly változást jelent az ügyfelek számára, amire hatásos kampánynak kell felhívni a figyelmet,
- nehezményezi, hogy az irányelv **méltánytalan felelősséget ró a bankokra** az ügyfelekkel, illetve a harmadik fél szolgáltatókkal keletkező **panaszügyintézés során**.

A munkaanyagban - bankközi konszenzus alapján - konkrét jogszabály-szöveg javaslatok is szerepelnek.

Tájékoztatás a SWIFT UMG üléséről

A SWIFT Felhasználói és Tulajdonosi csoport (UMG) vezetését és működésének menedzselését 2016 ősze óta látja el a MBSZ. Ez a változás nem csak azzal járt együtt, hogy egy „semleges” szereplő biztosítja az UMG működésével járó feladatok koordinálását, hanem azzal is, hogy felhasználhatóvá váltak azok a szakmai kapcsolatok, amelyek az MBSZ többi munkacsoportjával létesíthetők (különösen a nemzetközi pénzforgalom, az IT-, a kommunikáció- és információbiztonság, a pénzmosás és a terrorizmus-finanszírozás, a fizetési csalások megelőzése és üldözése, valamint a területeket érintő szabályozásnak történő megfelelés területén). Az MBSZ szerepvállalása abban is újat hozott, hogy Elnöksége közvetlenül a SWIFT regionális vezetőjétől kaphatott tájékoztatást a SWIFT-ben folyó globális tevékenységről és a hazai tagokat érintő legfontosabb ügyekről.

Az idei első rendes UMG és az azt követő MBSZ elnökségi ülésen *Baracs Judit*, a SWIFT Ausztriáért és a közép-kelet-európai régióért, s ezen belül Magyarországotért felelős igazgatója három témában folyó fejlesztésekről adott tájékoztatást. Elmondta, hogy a **Global Payments Innovation** (globális fizetési innováció (GPI)) jelentősen javítja a nemzetközi átutalások folyamatának és költségeinek átláthatóságát, és segítséget ad a devizalikviditás tervezhetőségéhez, valamint, hogy a szolgáltatás minőségi megállapodásokon keresztül az átfutási idők is javulni fognak.

A **Customer Security Programme** (ügyfél biztonsági program (CSP)) projekttel összefüggésben elmondta, hogy annak idején a Bangladeshi Központi Bank esete hívta fel a figyelmet a biztonsági kérdések fókuszba állítására és az állandó intenzív cyber fenyegetettségre adandó rendszerszintű, egyszerűsítést biztosító megfelelő válaszok kidolgozására, amit a program testesít meg. A program elemeinek ismertetésére, a tagoktól elvárt gyakorlatok és biztonsági megoldások kialakítására és tesztelésére a SWIFT globális road-showt szervezett, amelynek magyarországi bemutatójára tagjaink részére 2017. május 9-én került sor. Az eseményre az intézmények információbiztonsági és compliance vezetői is meghívást kaptak.

Végezetül bemutatta a SWIFT compliance szolgáltatásaihoz kapcsolódó **„Know Your Correspondent bank”** (ismerd meg levelező bankodat) adatbázist. Az adatbázisba/ból a levelező bankok ingyenesen szolgáltatathatnak, /és fizetés ellenében kérhetnek le adatokat. Jelezte, hogy a magyar „nagybankok” már részt vesznek az adatbázisban, és egyben felhívta a kis- és közepes bankok figyelmét, hogy számukra is fontos lehet a szolgáltatás használata.

VIII. Adózási kérdések

---

⁷Strong Customer Authentication

2017 legelején több 2016. évi személyi jövedelemadózást érintő adóhatósági adatszolgáltatással kapcsolatos bevallási nyomtatvány tartalmát egyeztetttük közvetlenül a NAV szakértőivel. A kérdések tisztázása különösen amiatt vált fontossá, mert az adóhatóság (NAV) vállalta, hogy 2017-től a munkáltatóktól és a kifizetőktől beérkezett adatok felhasználásával összeállítja **a magánszemélyek személyi jövedelemadó bevallását**. A hitelintézetek adatszolgáltatása lényeges eleme a magánszemélyek éves személyi jövedelemadó kiszámításának, mivel a hitelintézeteknél kezelt ellenőrzött tőkepiaci ügyletek, a tartós megtakarítási termékek (TBSZ), a nyugdíj előtakarékosági számlák (NYESZ-R) és az egyéb értékpapír-mozgások éves forgalmi adataira ebből nyer információt az adóhatóság. Az idén a hitelintézeteknél jelentős változással és rendszerfejlesztéssel járt, hogy az adatszolgáltatások tartalma a korábbinál lényegesen részletesebbé vált, és a beadási határidők jelentősen rövidültek a személyi jövedelemadó bevallások központi elkészítése miatt. Az új típusú adatszolgáltatási kötelezettségek teljesítésekor felmerült problémákat - a NAV szakemberek közvetlen és gyors segítségnyújtásának köszönhetően - határidőre sikerült megoldani.

A **bankkártyás fizetések áfa mentességét** illetően szükségessé vált a 2013-ban kapott minisztériumi állásfoglalás megerősítése. Ezt az indokolta, hogy az állásfoglalás óta a fizetési szolgáltatások szabályozási környezete megváltozott: egy 2015-ben kiadott EU rendelet szerint a kártyafizetésekhez kapcsolódó technikai feldolgozást a kártyatársaságok mellett egyéb, a rendelet szerint létrejött új szolgáltatók is végezhetik. Ezért kértük - és meg is kaptuk - a minisztérium megerősítését abban, hogy a technikai feldolgozást végzők piacának megnyitása érdekében tett változtatás (miszerint lehetővé vált a technikai feldolgozó megválasztása), nem befolyásolja a bankkártya szolgáltatás komplex jellegét és az *Áfa törvény 86. § d) pontja* alapján továbbra is adómentes pénzügyi szolgáltatásnak minősül, ha a bankkártya társaság nyújtja a fizetési, átutalási, illetve technikai háttértámogatást biztosító szolgáltatásokat is.

Az Adómunkacsoport keretében a *pénzügyi tranzakciós illeték törvénynek* a 2017-től alkalmazható, **kis- és középvállalkozások hitelezését érintő kedvezmény** érvényesítéséhez kapcsolódó szabályok értelmezése miatt is állásfoglalást kértünk a Nemzetgazdasági Minisztériumtól. A kérdések döntő része az ügyfél követelésállomány növekmény meghatározásának számbavételére vonatkozott. Nem egyértelmű ugyanis, hogy az adókedvezmény bázisát jelentő növekmény kiszámításakor a bruttó vagy a nettó (értékvesztéssel csökkentett) követelés állományt kell összemérni, illetve, hogyan kell kezelni az összemérendő két időszak közti változásokat: a nemzeti számviteli szabályok (HAS) és IFRS módszertan közti eltéréseket, a devizaárfolyam változások hatását, az év közbeni hitelintézeti konszolidációt (beolvadást), és a követelések értékesítése, illetve vásárlása eredményeként keletkező állományváltozásokat.

IX. Bankszövetségi fejlemények

Pénz7 - összefoglaló a 2016/2017-es tanévről

Közel 1.100 iskola több mint 160 ezer diákja vett részt 2017 márciusában a Pénz7 témahéten, ami az iskolákban több mint 11.000 megtartott tanórát jelentett. A programba több mint 400 pénzügyi és vállalkozói önkéntes kapcsolódott be. A tavalyi eredményekhez viszonyítva idén a Pénz7 ismeretei már 60 %-kal több diákhöz értek el. Látható, hogy a Nemzetgazdasági Minisztériummal, mint új szakmai együttműködő partnerrel való közös munka, illetve a pénzügyi ismeretek vállalkozói témával való kibővítése növelte a program eredményességét. Az iskolák közel fele és a tanárok 60%-a először csatlakozott a programhoz. A projektben együttműködő szakmai partnerek köre is bővült, az EMMI átvette a projektvezetői feladatokat, és beemelte a Pénz7 programot az országos tanrendbe. A

sikeres megvalósításon a Bankszövetség mellett a Pénziránytű Alapítvány/MNB, az NGM és a JAM dolgoztak.

Az MBSZ tagintézményei több száz önkéntes pénzügyi szakértő biztosításával, és érdekes, játékos programelemekkel csatlakoztak a Pénz7 programsorozathoz. A Pénz7 programot elnökségi szponzorként Hegedüs Éva, elnökségi tag mentorálja. A kiemelkedően aktív intézmények közreműködését a „Pénzügyi kultúra nagykövete” díjakkal ismertük el. Ebben a tanévben a díjazottak: az Erste Bank, a K&H Bank / Vigyázz, Kész, Pénz! program és az OTP Bank/ Fáy Alapítvány. A programot záró pedagógus és önkéntes kutatások eredményei a résztvevők harmonikus együttműködéséről és a folytatás igényéről tanúskodnak.

MRP program szakmai rendezvény

A hitelintézeteknél 2016-tól alkalmazható új MRP jövedelemjuttatási programról tagintézményeink humán- (HR) és adóterületi szakértői számára március végén szakmai rendezvényt szerveztünk. A találkozón előadóként - a jogi és adózási követelmények megfelelését kidolgozó KCG Partners Ügyvédi Társulás és a PwC Magyarország szakértői mellett - a gyakorló MKB MRP szervezet vezető tisztségviselője is részt vett. Az előadók a jogi- és adózási szempontok mellett az MRP programra vonatkozóan nemzetközileg mért előnyöket is ismertették, valamint rávilágítottak a bevezetés során tapasztalt és kezelendő főbb szempontokra is. A jelenlévő tagbanki hallgatóság aktív érdeklődéssel kapcsolódott az előadásokhoz és az együtt töltött szakmai délelőttöt mind a résztvevők, mind az előadók értékesnek és hasznosnak ítélték.

A Pénz- és Tőkepiaci Állandó Választottbíróság jövője

A Budapesti Értéktőzsde, a Budapesti Árutőzsde, a Magyar Bankszövetség 2002. június 30-i hatállyal megalapította a Pénz- és Tőkepiaci Állandó Választottbíróságot (továbbiakban PTÁV) *a tőkepiacról szóló 2001. évi CXX. tv. 376. §-a* alapján.

Többkörös egyeztetést követően, 2017. április 26-án benyújtották az Országgyűlés elé *a választottbíráskodásról szóló T/15361 törvényjavaslat*, amelynek értelmében 2018. január 1-étől a Pénz- és Tőkepiaci Állandó Választottbíróság hatáskörébe tartozó ügyeket a Kereskedelmi Választottbíróság fogja ellátni. A javaslat alapján több választott bíróság, köztük a PTÁV 2017. december 31-ei hatállyal megszűnik; vagyona az alapítókra száll át. Annak érdekében, hogy a megszűnő választott bíróságok folyamatban lévő ügyeit a Kereskedelmi Választottbíróság elláthassa, a PTÁV az ügyek iratanyagát a megszűnése napján átadja a Kereskedelmi Választottbíróságnak.

A javaslat alapján a kibővített hatáskörű Kereskedelmi Választottbíróság elnökségébe a Magyar Bankszövetség és a PTÁV Alapító (jogutód) Budapesti Értéktőzsde egy-egy tagot delegál, valamint az Alapítók részt vesznek a választottbírói ajánlási lista pénz- és tőkepiaci szekciójának a kialakításában.

Kommunikációs statisztika és aktualitások

A 2017 első negyedéve kommunikációs szempontból kicsit nyugodtabb, visszafogottabb, de aktív időszak volt, átlagos szintű sajtóérdeklődéssel. Statisztikáink szerint a negyedév során az online sajtóban mintegy 450 esetben szerepeltünk, ezt követte a 170 nyomtatott megjelenés, és az elektronikus médiumokban való szereplés, hozzávetőleg 100 alkalommal. Összességében a negyedév során a Magyar Bankszövetség mintegy 720 megjelenéssel, említéssel szerepelt a magyarországi médiumokban, megismertetve a szektor szakmai álláspontjait a sajtóval és a közvéleménnyel.

Az évkezdés egyik továbbra is rendszeresen felbukkanó banki kommunikációs témája a késedelmes jelzőloghitelek kezelése volt. Emellett az alapszámla, a bankváltás, a kártya- és ATM-biztonság, a

mobilfizetések biztonsága és a magáncsőd témákban is többször megnyilvánultak az MBSZ illetékesei. A családi otthonteremtési kedvezmények feltételeit szintén folyamatos, kiemelt sajtófigyelem kísérte. A jövőbe tekintve a bankszektor fejlődési irányával, a digitalizáció látható és várható hatásaival foglalkoztunk.

A Bankszövetség kommunikációjában fokozott figyelmet fordítottunk a márciusi „Pénz7” programsorozatra, amely egyre növekvő érdeklődésre tartott számot és még több résztvevőt vonzott. A programról a sajtó részvételével tartott nyitóeseményen kívül két sajtóközleménnyel, illetve számos egyéb megjelenéssel is hírt adtunk.

Az előzőekben nem említett munkabizottságok, munkacsoportok

- *Adatvédelmi munkacsoport –Felkészülés a DGPR alkalmazására*

Az adatvédelmi munkacsoport tevékenységének középpontjában **az új uniós adatvédelmi rendelet** (az Európai Parlament és a Tanács 2016. április 27-i 2016/679 rendelete a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (GDPR⁸)) **alkalmazására történő felkészülés** áll. A munkacsoport ülésein a rendelet egyes fejezeteinek tematikus megbeszélését folytatjuk, és részben ahhoz kapcsolódóan az EU úgy nevezett 29-es munkabizottsága által kidolgozott ajánlásokat, iránymutatásokat beszéljük meg. A GDPR közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban, nem igényel tagállami átültetést, általános hatállyal bír, csak meghatározott esetkörök (például nemzetbiztonság) mentesülnek a hatálya alól. Az egységes védelmi szint érdekében az egyes nemzeti adatvédelmi hatóságok azonos jogkörrel rendelkeznek. A rendelet alkalmazása 2018. május 25-től kötelező. Az elszámoltathatóság elvének megfelelően azt várják el az adatkezelőktől, hogy a saját szervezetükön belüli folyamatokat úgy alakítsák, hogy szavatolni tudják a rendeletnek való megfelelést és ezt be is tudják mutatni.

A GDPR **az érintettek jogai körében is újdonságot hozott**: például az adattörléshez (felejtéshez) való jog adatkezelési célonként, adathordozhatósághoz való jog, vagy az automatizált adatkezelés profilalkotás elleni tiltakozás lehetősége. **Az adatvédelmi előírásokat az adatkezelőknek a tevékenységük valamennyi területén érvényesíteni kell, s a folyamatokat, eljárásokat, valamennyi adatkezelést az új előírásokkal való összhang szempontjából felül kell vizsgálni.** A legnagyobb kihívást a beépített és alapértelmezett adatvédelem alapelveinek érvényre juttatása jelenti: az adatkezelőknek a tudomány és a technika állása, a megvalósítás költségei, a kockázatok figyelembe vételével olyan technikai, szervezési intézkedéseket kell megvalósítani, amelyek az adatkezelés egész folyamatában garanciát jelentenek a rendelet követelményeinek teljesítéséhez. A magas kockázatú adatkezeléseket (például nagyszámú érintett, nagy mennyiségű személyes adat) megelőzően hatásvizsgálatot kell végezni, és előzetesen konzultálni kell az adatvédelmi hatósággal is. Az új kötelezettségeket részben ellensúlyozza **az adatkezelés jogalapjának szélesebb körű megfogalmazása** és a jogos érdek alapján történő adatkezelés korlátainak feloldása az Info törvényhez képest. Összességében a GDPR-ra történő felkészülést az adatvédelmi szakértők a Basel II implementáláshoz hasonló nagyságrendű feladatnak látják. A GDPR szerint azoknak az adatkezelő, és adatfeldolgozó cégeknek, amelyek tevékenységüknél fogva nagy mennyiségű személyes adatot kezelnek, **adatvédelmi tisztviselőt kell alkalmazniuk**, aki közvetlenül a legfelső vezetésnek tartozik felelősséggel.

A GDPR **egységes szankciórendszert** állít fel: alapesetben maximum 10 millió euróig, vagy vállalkozások esetében maximum a vállalkozás előző évi teljes világpiaci forgalmának 2%-áig terjedő közigazgatási bírság róható ki. (A kettő közül a magasabb összeget kell kiszabni.) Súlyos esetben a bírság 20 millió euró vagy a forgalom 4%-a is lehet.

---

⁸ General Data Protection Regulation

A GDPR alapján a vállalkozások teljes tevékenységének adatvédelmi átvilágítását, a kapcsolódó informatikai fejlesztéseket, a nyomtatványok átdolgozását és a belső képzéseket is el kell végezni. A GDPR-ra történő felkészülésről tájékoztattuk az Elnökséget, és kértük a támogatását abban, hogy a banki vezetőkben és munkatársakban tudatosítsák, hogy **a GDPR-ra történő felkészülés nem egy személyben a belső adatvédelmi felelős/adatvédelmi tisztviselő feladata**, hanem **irányítása és koordinálása mellett a bankok teljes apparátusát érinti**, s a munka elvégzéséhez felsővezetői támogatás szükséges.

A munkacsoport ezen kívül a KHR lehetséges fejlesztési irányainak és a pénzügyi törvény módosításának az adatvédelmi kérdéseivel foglalkozott.

○ *Agrár munkacsoport*

Az Agrár munkacsoport az első negyedév során többször is ülésezett. Az idei év első ülésén a Miniszterelnökség képviselője tájékoztató előadást tartott a **2014–2020-as időszakra vonatkozó Vidékfejlesztési Program** főbb célkitűzéseiről, a pályázatok várható bevezetéséről, a pénzügyi allokációról, valamint a Magyar Államkincstár kifizető ügynökségi feladatairól.

Az idei év második megbeszélésén a Magyar Államkincstár képviselői tájékoztatást adtak a **Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal átszervezésének** ütemtervéről, az átalakulás utáni működés részleteiről (Magyar Államkincstár, Miniszterelnökség, Földművelésügyi Minisztérium, megyei kormányhivatalok), valamint az átszervezés következményeiről.

Az idei év harmadik egyeztetésén a Földművelésügyi Minisztérium és az Agrárgazdasági Kutató Intézet képviselőivel áttekintettük és megvitattuk a **2016. év eredményeit**, tapasztalatait, illetve számba vettük a **2017. évben várható trendeket, tendenciákat**.

A **Vidékfejlesztési Program pályázataihoz kapcsolódó jelzálogjog alapításának megkönnyítése érdekében** a Miniszterelnökségnél kezdeményeztük a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program felhívásaihoz kapcsolódó jelzálogjog alapítás megkönnyítésére vonatkozó tájékoztatóhoz hasonló - annak tartalmi elemeit figyelembe vevő - dokumentum kiadását. A javaslat elbírálása folyamatban van.

A munkacsoportüléseket részletes konzultáció, a szakmai javaslatok alapos megvitatása követte.

○ *EXIM almunkacsoport*

Az EXIM almunkacsoport első negyedévi ülésén az EXIM képviselői beszámoltak az együttműködés 2016. évi eredményeiről, és az EXIM **új 2017–2021 közötti időszakra vonatkozó stratégiájáról**, amelynek fókuszában továbbra is a hazai vállalkozások exportpiacokra juttatása áll. Az EXIM üzletpolitikájában hangsúlyosabbá válik az Eximbank kínálta konstrukciók igénybevétele által elérhető nemzetgazdasági hatás optimalizálása és a minőségi szempontrendszer további erősítése. Az Eximbank termékpalalettája módosul annak érdekében, hogy a nemzetgazdaságilag kiemelt és a nemzetközi piaci versenyben támogatandó kis- és középvállalkozások kiszolgálására strukturált és transzparens termékkör álljon rendelkezésre. Az ülésen megfogalmazott észrevételek alapján az Eximbank kidolgozta a **versenyképességet javító forgóeszközhitel aktualizált termékdokumentációját**.

○ *Jelzálogbanki munkacsoport*

A Jelzálogbanki munkacsoport az European Covered Bond Council éves statisztikai kiadványához (ECBC Factbook) készített részanyagokat, amely jelzáloglevelek, jelzálogbankok jogszabályi hátterét, a fedezetül szolgáló eszközök jogi keretrendszerét, a hitelbiztosítéki érték meghatározását, a nyilvánosságra hozatali követelményeket és a felügyelet rendszerét érinti.

A munkacsoport részt vett a Magyar Nemzeti Bank által kezdeményezett hazai piaci sajátosságokat figyelembe vevő uniós jogalkotásra való felkészülésben, valamint a követelések minősítésének változása miatti szabályozás kidolgozásában.

○ *KELER Felhasználói Bizottság*

Az *Európai Parlament és a Tanács 909/2014/EU rendelete (2014. július 23.) az Európai Unión belüli értékpapír-kiegyenlítés javításáról és a központi értéktárakról, valamint a 98/26/EK és a 2014/65/EU irányelv, valamint a 236/2012/EU rendelet módosításáról* értelmében a KELER-nek az általa működtetett értékpapír-kiegyenlítési rendszerek esetében felhasználói bizottságot kell létrehoznia.

A Felhasználói Bizottság az alábbi területeken fogalmaz meg véleményeket:

- helyreállítási terv (kritikus funkciók azonosítása során);
- a KELER értékpapír-kiegyenlítési rendszere belépési feltételei;
- a KELER értékpapír-kiegyenlítési rendszere szolgáltatásainak szintje;
- a KELER árképzési struktúrája.

A Felhasználói Bizottság 2016. decemberi felállítása óta egy ülést tartott. A Bizottság hét tagú, amelybe a Magyar Bankszövetség, mint pénzeszközzel rendelkező ügyfél képviselő delegál egy tagot.

○ *KKV munkacsoport*

A KKV munkacsoport az első negyedévben négy ülést tartott. Az idei év első megbeszélésén a Nemzetgazdasági Minisztérium képviselője **bemutatta a 2014–2020 közötti Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program kkv-stratégiáját** valamint a GINOP pályázati értékelésének eddigi tapasztalatait.

A második ülésen BISZ Zrt. képviselői beszámoltak a BISZ Zrt. jelenéről és jövőbeli lehetőségeiről, jelenleg elérhető szolgáltatásairól valamint a PD-kalkulátoráról. A KAVOSZ képviselője ismertette a Széchenyi Kártya Programot és az Agrár Széchenyi Kártyát, valamint a kockázatkezelést segítő KAVOSZ ügyfélminősítő rendszert is. Ez utóbbit jelenleg két hitelintézet használja és a konzultáció eredményeképpen további két hitelintézettel folytatnak tárgyalást.

A harmadik ülésen az MNB képviselőivel az NHP harmadik szakaszának II. pillérében felvett **euró hitel természetes devizafedezet fennállásának az ellenőrzéséhez tartozó igazolásminta** témájában került sor konzultációra.

A negyedik ülésen az Európai Beruházási Bank és az Európai Beruházási Alap képviselői általánosságban bemutatták 2016. évi tevékenységüket, valamint az EBB csoport elérhető termékpalettáját. 2017. első negyedévében az Európai Beruházási Alap és az UniCredit SpA InnovFin kkv-garanciakeret szerződést írtak alá annak érdekében, hogy javítsák az innovatív kkv-k és a kisméretű, közepes tőkeerejű (small mid-cap) cégek finanszírozáshoz való hozzáférését nyolc országban, köztük Magyarországon is.

○ *Lízing munkacsoport*

A Lízing munkacsoport első negyedév során több alkalommal ülésezett. A BISZ Zrt. képviselői beszámoltak a BISZ Zrt. jelenlegi és jövőbeli lehetőségeiről, elérhető szolgáltatásairól, valamint a PD-kalkulátoráról. Továbbá a KAVOSZ képviselője ismertette a KAVOSZ kockázatkezelési célokat segítő ügyfélminősítő rendszerét is.

A Lízing munkacsoport **Okmányirodai almunkacsoportja** kidolgozta a gépjármű adatainak járműnyilvántartásban történő rögzítésével, a tulajdonjog átírásával és a lízingbevevő ügyfél

üzembentartói jogának bejegyzésével kapcsolatos magánokirat-mintát, amelyet a Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatala (KEKKH) közzétett, és az idei évtől valamennyi okmányiroda és kormányablak számára elérhetővé vált. A munkacsoport megvitatta a magánokirat alkalmazásának gyakorlati tapasztalatait, valamint az elektromos autók állami támogatásáról szóló pályázati eljárás részleteit.

○ *Peres munkacsoport*

A peres munkacsoport az első negyedévben két ülést tartott. Az ülések napirendjén az EU Bíróságnál folyamatban levő **előzetes döntéshozatali eljárások** szerepeltek. Az egyik ügyben az *Elszámolási törvény 37.§-ának* uniós normákhoz való viszonyával kapcsolatban tett fel kérdéseket a bíró. Ugyancsak megbeszéltük a Fővárosi Ítéltábla előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményező végzését, amely azt tudakolja, hogy az árfolyamkockázat fogyasztóra telepítése, mint tisztességtelen szerződési feltétel vizsgálható-e, s az ezzel kapcsolatos tájékoztatási kötelezettség kielégítette-e a világos és érthető megfogalmazás követelményeit.

A Kúria devizahiteles perekkel foglalkozó konzultációs testülete 2016. szeptemberi ülésének, valamint a Pécsi Ítéltábla 2016. április 8-án tartott devizahiteles hiteles értekezletének anyagát ugyancsak áttekintettük.

A kezelési költség, folyósítási jutalék kérdésében a német és osztrák legfelsőbb bíróság egy-egy mértékadónak tekinthető ítéletét tanulmányoztuk.

○ *Treasury munkacsoport*

A munkacsoport alakuló ülését január végén tartotta, majd elektronikusan hagyta jóvá Ügyrendjét és választotta meg elnökévé Kovács Krisztiánt (OTP), akinek a kijelölését az Elnökség márciusi ülésén hagyta jóvá.

Az első negyedévben a munkacsoport fő célja az új tőkepiaci szabályok (MiFIR/MiFID2) implementációjának az elősegítése. Ennek érdekében alakuló ülésén hat nagyobb témakört (ösztönzők; költséghatárolás; irányítási és szervezeti kérdések, ezen belül fókuszálva a termékirányításra, a célpiacok azonosítására, valamint a befektetési tanácsadással kapcsolatos előírásokra; a legkedvezőbb végrehajtás; rendszeres internalizálás és kereskedés előtti, -utáni transzparencia; valamint nyilvántartási és jelentésszolgálati kérdések) jelölt ki, amelyeket egy-egy banki szakértő moderálása mellett dolgoz fel munkacsoporti üléseken. Ezen túl bizonyos speciális kérdésekben a munkacsoport t más intézmények szakértőivel is egyeztetett. Márciusban az ÁKK-val tárgyaltuk meg az ösztönzőkkel kapcsolatos szabályok állampapír forgalmazói jutalékkal összefüggő vetületét.

I Globális szabályozás

I.1 Pénzügyi Stabilitási Tanács (FSB⁹)

Az FSB elnökségét 2017-ben Németország látja el. A szervezet elnöke, Mark Carney a német elnökség idejére a következő prioritásokat fogalmazta meg:

1. Az árnyékbanki tevékenység megbízható, rugalmas piaci finanszírozássá alakítása, az eszközkezelés strukturális sebezhetőségeinek a mérséklése;
2. A derivatív piacok biztonságosabbá tétele az OTC derivatív piacok válság utáni reformjának a továbbvitelével, a központi szerződő felek helyreállítására és szanálására vonatkozó koordinált útmutató elfogadása;
3. A válság utáni reformok teljes és konzisztens végrehajtásának a támogatása, a reformok hatásainak bevezetés utáni értékelését biztosító strukturált keretrendszer kialakítása;
4. Az új és a keletkező sérülékenységek kezelése, beleértve az üzletviteli kockázatot épp úgy, mint a levelező banki tevékenység visszafogásából származó, vagy a klímaváltozáshoz kötődő pénzügyi kockázatokat.

Az FSB 2011-ben állította fel az **árnyékbanki tevékenység** áttekintésére és szabályozására szolgáló átfogó kereteket, míg a G20 vezetők 2013-ban fogadták el a kapcsolódó ütemtervet. Azóta az árnyékbanki tevékenység toxikus megjelenési formái - a nagy lejáratú összhang hiányok, az óriási áttételek és a homályos mérlegen kívüli megállapodások - jelentős mértékben visszaszorultak, és már nem jelentenek globális stabilitási kockázatot. A pénzügyi alapok és a repo piacok hatékony szabályozás alá kerültek, az eszközkezelés jelentősége gyorsan nőtt. Januárban az FSB elkészült az eszközkezelési tevékenység strukturális gyengeségeit és likviditási összhanghiányát adresszáló javaslatokkal. Ezeket az IOSCO - a nyílt végű alapok likviditási összhangját illetően 2017 végéig, a konzisztens áttételi ráta szabályozást érintően 2018 végéig - operacionalizálja. A munka befejezése során az FSB nem tárt fel új, az árnyékbanki tevékenységgel összefüggő globális kockázatot, de az FSB taghatóságainak folyamatosan meg kell osztaniuk a vonatkozó adatokat és figyelniük kell a kockázatokat. A pénzügyminisztereket és a jegybank elnököket felkérjük, hogy az árnyékbanki tevékenység biztonságos piaci alapú finanszírozássá alakításának a jegyében erősítsék meg az FSB eszközkezelési tevékenység kockázatainak a mérséklésére vonatkozó javaslatait. A hamburgi csúcstalálkozóra az FSB

- értékeli az árnyékbanki tevékenység válság utáni alakulását és a kapcsolódó pénzügyi stabilitási kockázatokat, valamint a meghozott intézkedések és a nyomon követés (monitoring) megfelelőségét,
- jelentést ad az eszközkezelésre vonatkozó javaslatok operacionalizálásáról.

Az **OTC derivatív piacok átfogó megújítását** a 2009-es pittsburghi csúcson kezdeményezték a rendszerkockázat csökkentése, a transzparencia javítása és a visszaélések megakadályozása érdekében. Azóta bizonyos területeken számottevő javulás történt, így jelentősen megnőtt a központilag elszámolt OTC derivatívák aránya. Más területeken - így a nem központilag elszámolt OTC derivatívák letéti követelményeit, vagy a derivatív ügyletek jelentési kötelezettségeit tekintve - lassabb volt az előrehaladás. Folyamatos a munka a jelentések jogi akadályainak az eltávolítása, az adatminőség javítása - az egységes tranzakció azonosítók, illetve az egységes termék azonosítók

⁹ Financial Stability Board: a pénzügyi szabályalkotás legmagasabb nemzetközi testülete

megteremtése - érdekében. A rendszerkockázat csökkentésében **a központi szerződő felek** (CCPs¹⁰) kulcsszerepet játszanak. A CCP-eket a hatóságok szigorúan szabályozzák és felügyelik, és ellenálló képességük jelentősen megerősödött a válság óta. **Szanálhatóságuk** ugyancsak alapvető a pénzügyi stabilitást illetően. A hamburgi csúcstalálkozóra az FSB

- átfogó jelentést ad az OTC derivatív piacok reformjáról,
- publikálja a CCPs helyreállítására és szanálására vonatkozó végleges útmutatót. A részletszabályokat tartalmazó CPMI¹¹-IOSCO útmutató szintén elkészül a csúcstalálkozóra.

A **válság utáni reformokat** tekintve az FSB a hamburgi csúcs előtt

- véglegesíti a belső TLAC¹²-ra vonatkozó útmutatóját,
- publikálja a harmadik éves jelentését a pénzügyi szabályozási reform bevezetéséről és hatásairól,
- kidolgozza a bevezetett reformok hatásai értékelésének a keretrendszerét.

Az **új és keletkező sérülékenységek** között az FSB kiemelten foglalkozik az üzletviteli kockázattal, amelyre vonatkozóan akcióttervet dolgozott ki. Az akciótterv preventív intézkedésekkel mérsékli az üzletviteli kockázatokat és tartalmazza (i) a pénzügyi intézmények irányítási és javadalmazási struktúrájának a javítását, (ii) az áru és devizapiacok fix hozamú termékeit érintő globális sztenderdek jobbítását, beleértve a magatartási kódexeket és a szabályozási és kényszerítő eszközöket, (iii) valamint a meghatározó pénzügyi benchmarkok reformját a manipuláció kockázatának a csökkentésére. A hamburgi csúcsra az FSB

- jelentést készít a G20 vezetőknek az üzletviteli kockázat kezelésére az akciótterv mentén végrehajtott intézkedésekről, illetve a kockázat kezelésre tett javaslatokról,
- konzultációs dokumentumot tesz közzé a kompenzációs (javadalmazási) eszközök üzletviteli kockázat kezelését célzó használatáról.

Az FSB a levelező banki és az átutalási tevékenység - főként fejlődő és feltörekvő gazdaságokat sújtó – visszafogása kapcsán 2016. márciusban négy pontos akcióttervet dolgozott ki. A hamburgi csúcson beszámol

- az akciótterv végrehajtásában elért eredményekről és a további lépésekről.

A találkozó napirendjén ugyancsak szerepel

- a klímaváltozásokkal kapcsolatos pénzügyi közzétételi kötelezettségekkel foglalkozó munkacsoport (task force) végleges jelentése,
- valamint a pénzügyi technológiai (Fintech) innovációk pénzügyi stabilitási hatásairól szóló jelentés, amely a szabályozási és felügyeleti aspektusokra is kitér.

A vázolt prioritásoknak megfelelően az FSB az első negyedévben a következő dokumentumokat publikálta:

Az eszközkézelési tevékenység strukturális gyengeségeivel foglalkozó javaslatok

Jelentés az eszközök tovább jelzálogosításáról és a biztosítékok újbóli használatáról

A nem készpénz biztosítékok újbóli felhasználása – Mérés és mérőszámok

Konzultáció a Központi Szerződő Felek szanálásáról és szanálási tervezéséről szóló útmutatóról

Konzultáció az egységes tranzakció azonosítóról

A globális szabályozásban való együttműködésre vonatkozóan is rossz előjel, hogy a pénzügyminiszterek és jegybank elnökök márciusi baden-badeni találkozásán az USA blokkolta a szabad kereskedelemre és a klímaváltozásra vonatkozó pontokat.

¹⁰ central clearing counterparties

¹¹ BIS Committee on Payments and Market Infrastructures: a BIS fizetésekkel és piaci infrastruktúrákkal foglalkozó bizottsága

¹² Total Loss-Absorbing Capacity: teljes veszteségviselő kapacitás

I.2 Bázeli Bankfelügyeleti Bizottság (BCBS¹³)

I.2.1 A Bazel III szabályozás véglegesítése

Március elején a Bázeli Bizottság megerősítette a válságot követően elhatározott Bazel III reformok melletti elkötelezettségét. Stefan Ingves, a Bizottság elnöke kijelentette, hogy:

- A bázeli Bizottság további előrehaladást ért el a Bazel III reformok befejezése terén.
- A Bizottság tagjai megerősítették a reform kulcselemeinek a támogatását, amelyek tartalmazzák a kockázattal súlyozott eszköz keretrendszert, az áttételi ráta szabályozást és az output korlátokat. A nézet különbségek - ahol még maradtak - közeledtek és a megegyezés irányába mutató munka folytatódik.
- Bár a Bazel III szabályozás befejezése a vártnál hosszabb időt vesz igénybe, a Bizottság továbbra is eltökélt abban, hogy megegyezésre jut a fennmaradt vitás kérdésekben és tudatában van annak, hogy a világos és biztonságos szabályozás mennyire fontos a piaci szereplőknek.

I.2.2 Konzultáció a step-in risk (belépési kockázat) azonosítására és kezelésére vonatkozó útmutató tervezetről

A Bázeli Bizottság 2015 decemberét követően márciusban második alkalommal kezdeményezett konzultációt a step-in risk kezeléséről. A bizottsági javaslat az árnyékbank-rendszer szabályozására, a rendszerkockázat mérséklésére irányuló G20 szabályozási kezdeményezés része. A szabályozás célja, hogy csökkentse az árnyékbanki egységek bankokra gyakorolt potenciális tovagyűrűző kockázatát.

A dokumentum meghatározása szerint a step-in risk annak a kockázata, hogy a bank a szerződéses/tőke kötelezettségén felül, vagy akár szerződés hiányában is pénzügyi segítséget nyújt a vele kapcsolatban álló pénzügyi stresszhelyzetbe került szereplőknek. Az ilyen kockázatok megragadása és kezelése érdekében az olyan nem konszolidált partnereket kell figyelembe venni, amelyeknek a bank azért nyújthat pénzügyi segítséget, hogy elkerülje a velük való kapcsolatból származó reputációs kockázatot.

A nem megfelelően felmért, materiálissá vált step-in risk hátrányosan befolyásolhatja a bank tőke- és likviditási helyzetét. Ugyanakkor a javaslat nem szab pótlólagos első pilléres tőke- és likviditási követelményeket a step-in risk fedezésére. A bankoknak egyedileg kell elemezniük és értékelniük a velük kapcsolatban álló (de nem konszolidált) egységeket, a velük kapcsolatos kockázatokat. A koncepcióban kiemelt szerepük van a témában előírt felügyeleti jelentéseknek. A step-in kockázatok értékelési módszertanából kimaradt az előző konzultációs dokumentumban szereplő elsődleges és másodlagos indikátorok megkülönböztetése.

A Bizottság a két hónapos konzultációs időszakot követően véglegesíti az útmutatót, amelyben lefektetett keretek legkésőbb 2019 végétől lépnek hatályba.

I.2.3 Helyzetjelentés a hatékony adataggregálásra és jelentésre vonatkozó alapelvek banki bevezetéséről

A Bázeli Bizottság március végén publikálta legutóbbi helyzetjelentését a hatékony adat-aggregálásra és kockázati jelentésre vonatkozó „Alapelvek” (Principles) banki alkalmazásáról. A 2013 januárjában kibocsátott Alapelvek a G-SIBs¹⁴ bankok kockázati adatainak az összesítését és a kockázatokra vonatkozó jelentési gyakorlatait kívánták megerősíteni a kockázatkezelés, a döntéshozatal és a szanálhatóság javítása érdekében. Az Alapelveket a 2011-ben és 2012-ben G-SIBs-ként azonosított bankoknak 2016 januárjától kell teljes körűen alkalmazniuk.

¹³ Basel Committee on Banking Supervision

¹⁴ Global systemically important banks: rendszerszempontról fontos globális bankok

A jelentés a G-SIBs bankok felügyeletéért felelős hatóságok önértékelése alapján készült. Megállapítja, hogy bár van némi javulás, a G-SIBs bankok többsége nem teljesen implementálta az Alapelveket, az Alapelveknek való megfelelés nem kielégítő. A rossz eredmény alapján a Bizottság az alábbi javaslatokkal egészítette ki az Alapelveket:

- A bankoknak egyértelmű útítvertet kell készíteniük az Alapelveknek való megfelelés eléréséhez, és folyamatosan meg kell felelniük a lefektetett követelményeknek.
- A felügyeleteknek (i) kommunikálniuk kell az értékelés eredményét bankjaik felé és ösztönözniük kell a teljes megfelelést; (ii) finomítaniuk kell a bankok Alapelveknek való megfelelését értékelő technikáikat.

A Bizottság határozottan javasolja a nemzeti felügyeleteknek, hogy a három éves felkészülési idő betartásával a rendszerszempontból fontos hazai bankoknak (D-SIBs¹⁵) is írják elő az Alapelveknek való megfelelést.

1.2.4 A számviteli tartalékok szabályozói kezelése

A BCBS március végén részleteket közölt a számviteli tartalékok ideiglenes szabályozói kezeléséről és az átmeneti időszakokra vonatkozó rendelkezésekről. Ezeket az intézkedéseket a tartalékolásra vonatkozó nemzetközi számviteli szabályok közelgő hatályba lépése indokolja, amelyek tartalmazzák a hitelezési veszteségek előre tekintő becslésére való áttérést. (Az IFRS¹⁶ 9 2018 januárjától hatályos, a korábbi alkalmazás megengedett. Az USA-ban a jelenleg várható hitelezési veszteség (CECL¹⁷) modell alkalmazása a nyilvános társaságként működő bankokra 2020. január 1-től a többi bankra 2021. január 1-től lesz kötelező, a korábbi bevezetés valamennyi banknak 2019-től megengedett.)

A Bizottság támogatja az ECL számvitel bevezetését, bár az valószínűleg hatással jár a szabályozói tőkére, hiszen az új modell gyökeresen megváltoztatja a bankok tartalékképzési gyakorlatát. Mivel az IFRS 9 alkalmazásáig nagyon rövid idő van hátra a Bizottság egy átmeneti időszakra (az ECL bevezetéstől számított maximum öt évre) megtartja a tartalékok bázeli keretek közötti kezelését. Az átmeneti idő lehetőséget ad arra, hogy a Bizottság alaposabban mérlegelje a tartalékok hosszú távú kezelésének módját. A joghatóságok a szabályozói tőkét érintő, szignifikáns negatív hatások kisimítására átmeneti intézkedéseket alkalmazhatnak.

A bevezetési időpont közelsége miatt Európában a CRR2 átmeneti időszakot beiktató intézkedését (473a cikkely) a novemberi banki szabályozási csomagról leválasztva, gyorsított eljárásban kell kezelni.

1.2.5 A harmadik pilléres közzétételi követelmények megerősítése

A Bizottság a harmadik pilléres közzétételi követelmények konszolidált és megerősített kereteit is kidolgozta. Az új dokumentum a 2015. januárban publikált követelmények felülvizsgált változata. A harmadik pilléres közzétételi követelmények a piac ellenőrző erejét kívánják érvényre juttatni. A felülvizsgált, megerősített változat 3 fő elemet tartalmaz a korábbihoz képest:

- valamennyi meglévő, a Bázeli Bizottság által előírt közzétételi követelményt konszolidálja a harmadik pillér kereteibe.
- bevezeti a bankok alapvető prudenciális mérőszámainak a jelzőrendszerét (dashboard) és egybegyűjti a prudenciális értékelési kiigazításokat leíró új közzétételi követelményeket,
- visszatükrözi a folyamatban lévő szabályozási reformokat (TLAC, a piaci kockázat szabályozás felülvizsgálata).

A felülvizsgált követelmények kidolgozásánál a jelentés készítőik és felhasználók észrevételeit is figyelembe vették. Az alkalmazási határidőt az egyes jelentésekre a vonatkozó szabályozás életbe

¹⁵ Domestic systemically important banks

¹⁶ International Financial Reporting Standards: nemzetközi pénzügyi jelentési szabványok

¹⁷ current expected credit losses

lépéséhez igazodva, külön-külön határozták meg. Az új közzétételi követelmények a már létező jelentésekre jellemzően 2017 végétől alkalmazandók.

1.2.6 A rendszerszempontról fontos globális bankok (G-SIBs) értékelési kereteinek felülvizsgálata

A Bizottság március végén konzultációs dokumentumot tett közzé a G-SIBs bankok értékelési kereteiről. A G-SIBs szabályozás célja a bukási valószínűségek csökkentése magasabb veszteségviselő képesség (HLA¹⁸) előírása révén. A G-SIBs identifikációs módszertan 5 kategória és 12 indikátor felhasználásával értékeli az intézmények rendszerkockázatát. A BCBS az értékelési módszertan bevezetésével egyidejűleg úgy határozott, hogy a módszertant háromévenként felül kell vizsgálni annak érdekében, hogy a strukturális változások ellenére is konzisztens maradjon az eredeti célokkal, illetve hogy új dimenziókat vezethessenek be az előre nem látott rendszerkockázatok megragadására.

A felülvizsgálat eredményeként a Bizottság az alábbi módosításokról kért véleményt:

- A küszöb eltörlése a helyettesíthetőségi kategóriánál;
- A konszolidáció hatókörének kiterjesztése a biztosító leányvállalatokra;
- A joghatóságokon átnyúló tevékenység definíciójának a módosítása;
- A helyettesíthetőségi kategórián belül a súlyozás módosítása, a „kereskedési volumen” indikátor bevezetése;
- A közzétételi követelmények felülvizsgálata;
- További útmutatás a kategória (bucket) átlépésre és a kapcsolódó HLA többletelőírásra vonatkozóan;
- Javaslat az átmeneti időszak ütemezésére.

A Bizottság a rövidtávú nagybani (wholesale) finanszírozást jellemző indikátor bevezetésére vonatkozóan is visszajelzést kért, amelyre vonatkozóan egy 2015 végi adatokon végzett hatásvizsgálatot is bemutatott.

1.2.7 Jelentés a Bázeli III bevezetéséről - A Bázeli III reformok bevezetésének értékelése

Az első negyedévben a Bizottság - a kialakult gyakorlatnak megfelelően - a teljes körű bevezetést feltételező számszerű jelentést adott közre. A számok azt mutatják, hogy a tőkeegyelelési, a likviditási és a TLAC értékek egyaránt számottevően javultak a félévvel korábbi adatokon számítottakhoz képest.

A Bizottság az egyes érintett joghatóságok jelentései alapján egy olyan összeállítást is nyilvánosságra hozott, amely bemutatja, hogy a joghatóságok mennyiben korrigálták a 2015. decemberi RCAP¹⁹ során feltárt hiányosságokat.

II Európai szabályozás

II.1 Általános környezet

II.1.1 2017 jogalkotási prioritásai

2016 decemberében az Európai Tanács, az Európai Parlament és az Európai Bizottság elnökei az Európai Unió történetében első alkalommal egyeztek meg hivatalosan a következő év jogalkotási prioritásairól, amelyekről közös nyilatkozatot is kiadtak, s amelyeket - lehetőség szerint - már az év vége előtt meg kívánnak valósítani:

---

¹⁸ higher loss absorbency

¹⁹ Regulatory Consistency Assessment Programme: a Bázeli III megfelelő bevezetését értékelő program

- Az Európai Stratégiai Beruházási Alap (EFSI²⁰) megerősítésével **új lendületet adnak a foglalkoztatás, a növekedés és a beruházások javulásának**, és tovább építik a Bankuniót és a Tőkepiaci Uniót.
- **Kiemelten foglalkoznak a szociális kérdésekkel**, megerősítik a fiatalok foglalkoztatását célzó kezdeményezéseket, javítják a társadalombiztosítások közötti koordinációt, megkönnyítik a szolgáltatásokhoz való hozzáférést és európai szintű szolidaritási testületet hoznak létre.
- **Jobban megvédik az EU polgárok biztonságát**, jobb külső határvédelemmel, a lőfegyverek vásárlásának és tartásának szigorúbb szabályozásával, a pénzmosás, a terrorizmus, a terrorizmus finanszírozása elleni küzdelemmel, a harmadik országok polgáira vonatkozó információ cserével.
- A felelősségvállalás és a szolidaritás szellemében **megreformálják az EU migrációs politikáját**, felülvizsgálják a menekültügyi szabályozást, és növelik a migráció okainak a helyben való kezelését célzó, harmadik országbeli beruházásokat.
- **Megteremtik az egységes digitális piacot**, elsősorban a távközlési és a jogvédelmi szabályok reformjával, megengedik a 700 Mhz sáv használatát, megakadályozzák a geo-blocking indokolatlan használatát, felülvizsgálják az audovizuális média szolgáltatások irányelvét és modernizálják a közös adatvédelmi szabályokat.
- **Megalkotják az Energiauniót és előretekintő klímaváltozási politikát alakítanak ki**, minden európai projektnél követik a párizsi egyezményt, a tiszta energia követelményét.

A három elnök által aláírt nyilatkozat szerint a közös európai értékek megtartása, az adócsalások kezelése, a munkaerő szabad mozgásának megőrzése terén is előre haladást kell elérni, és növelni kell Európa szerepét a stabilitás, a biztonság és a béke megerősítésében.

II.1.2 Fehér könyv Európa jövőjéről

Márciusban az Európai Bizottság Fehér könyvet adott közre, amelyben felvázolta a 27 tagú EU jövőjére vonatkozó, 2025-ig tartó, lehetséges forgatókönyveket. A *Fehér könyv* célja, hogy a következő hónapokban az egész kontinensre kiterjedő, széles körű vitára kerüljön sor az Európai Parlament, a nemzeti parlamentek, a regionális és helyi önkormányzatok, valamint a civil társadalom egészének bevonásával. A vita középpontjában a **„több, vagy kevesebb Európa”, a „föderális, vagy nemzetközpontú integráció”** megvalósítása áll. E kérdésekből kiindulva a Bizottság 5 lehetséges forgatókönyvet vázolt fel, amelyeket az alábbi címszavakkal jellemezett:

- **Megy minden tovább** (Az EU eredményközpontú reformprogramjának a végrehajtására koncentrál.)
- **Csakis az egységes piac** (Az EU figyelmének a középpontjába egyre inkább az egységes piac kerül.)
- **Aki többet akar, többet tesz** (Az EU lehetővé teszi az arra kész országok számára, hogy meghatározott területeken több eredményt érjenek el.)
- **Kevesebbet hatékonyabban** (Az EU arra összpontosít, hogy kiválasztott szakpolitikai területeken többet valósítson meg gyorsabban, más szakpolitikai területeken pedig kevesebbet tegyen.)
- **Sokkal többet együtt** (Az EU úgy dönt, hogy valamennyi szakpolitikai területen sokkal többet valósít meg együtt.)

(Az alapfeltevés mindegyik forgatókönyv esetében az, hogy a 27 tagállam együtt, az Unió keretei között halad tovább.)

Juncker elnök a nyilvános vitából merítve az Unió helyzetéről szóló 2017. szeptemberi beszédében továbbgondolja a felmerült ötleteket és az Európa jövőjével kapcsolatos személyes elképzeléseit is ismerteti. Az Európai Tanács mindezek alapján az év végéig levonhatja első következtetéseit és

²⁰ European Fund for Strategic Investment

idejében dönthet a 2019 júniusában esedékes európai parlamenti választásokig végrehajtandó következő lépésekről.

II.2 A máltai elnökség prioritásai

2017. január 1-én - 2004. évi csatlakozása óta első ízben - Málta vette át az EU tanácsának elnökségét. A máltai elnökség az átdolgozott Európai Szemeszternek megfelelően viszi tovább a gazdaságpolitikai koordinációt. Ennek megfelelően:

- Meg kell vitatni az **EMU jövőbeni architektúráját** a Bizottság Fehér könyve alapján.
- Erősíteni kell a **Tőkepiaci Unió Akciótervében** meghatározott feladatok végrehajtását, ideértve az értékpapírosítás közös szabályait, felül kell vizsgálni az európai kockázati tőke és szociális vállalkozási alapokat;
- Haladást kell elérni a **bankszektort érintő jogalkotás terén**, ide értve a tőkekövetelményekre vonatkozó direktíva és rendelet, a bank helyreállítási és szanálási direktíva és az egységes szanálási mechanizmus rendelet módosítását, ami a nemzetközi sztenderdek EU-beli implementálását jelenti.
- Tovább kell dolgozni a **központi szerződő felek jogi szabályozásán** és kezdeményezni kell az EMIR felül vizsgálatát.
- Folytatni kell az **Európai Betétbiztosítási Rendszer (EDIS²¹)** konstruktív technikai szintű munkálatait, miközben előre kell lépni a banki kockázat csökkentő javaslatok terén.
- Számos **adózási jogszabály felülvizsgálata** szükséges, ide értve az adóelkerülési direktíva módosítását, a vitarendezési mechanizmusra vonatkozó kezdeményezést, az egységes konszolidált vállalati adóalap újratárgyalását, az e-kereskedelemre vonatkozó és az e-publikációk redukált díjára vonatkozó javaslatokat.
- Le kell zárni a **4. pénzmosás elleni direktíva** tárgyalását.

Ezen túl a stratégiai beruházások európai alapja 2.0²², valamint az EIB külső hitelezési mandátumának a létrehozása is olyan prioritások, amelyeken az Elnökség együttdolgozik a Parlamenttel a politikai megegyezés érdekében. A máltaiak a strukturális reformokat támogató programra vonatkozó rendeletről²³ is szeretnének megállapodásra jutni.²⁴

II.3 Bizottsági javaslat a komitológiai rendelet módosítására

Az Európai Bizottság - eleget téve a Juncker elnök Unió helyzetéről szóló 2016. szeptemberi beszédében elhangzottaknak - februárban javaslatot tett a komitológiai rendelet módosítására. A módosítás növelni kívánja az uniós jogszabályok végrehajtását szolgáló eljárások átláthatóságát és az elszámoltathatóságát.

A négy célzott módosításból álló csomag fokozza a tagállamok álláspontjainak átláthatóságát, erőteljesebb politikai iránymutatást tesz lehetővé, és nagyobb fokú elszámoltathatóságot biztosít a döntéshozatali eljárásban. A csomag elemei a következők:

- **a szavazási szabályok megváltoztatása** a komitológiai eljárás utolsó szakaszában (fellebbviteli bizottság), úgy, hogy csak az adott jogi aktusnak helyt adó vagy elutasító szavazatokat vegyék figyelembe; (ennek köszönhetően csökken majd a tartózkodások, valamint az olyan helyzetek száma, amikor a fellebbviteli bizottság képtelen állást foglalni, és ezért a Bizottság kénytelen a tagállamoktól kapott egyértelmű iránymutatás hiányában dönteni;)

²¹ European Deposit Insurance Scheme

²² European Fund for Strategic Investment 2.0

²³ Structural Reform Support Programme Regulation

²⁴ 2017. február 8-án az elnökség megállapodott az EP képviselőivel egy programban, amely segíti a tagállamokat strukturális reformok bevezetésében. A program életbe lépésétől 2020. december 31-ig van érvényben, 142.8 millió Euro értékben.

- **a nemzeti miniszterek bevonása** lehetővé téve, hogy a Bizottság a kérdést egy második, miniszteri szintű fellebbviteli bizottság elé terjessze, amennyiben a nemzeti szakértők nem foglalnak állást; (ez biztosítja az érzékeny határozatok megfelelő politikai szinten történő megvitatását;)
- **a szavazás átláthatóbbá tétele** a fellebbviteli bizottságban, a tagállami képviselők szavazatainak nyilvánosságra hozatalával;
- **politikai input biztosítása** annak lehetővé tételével, hogy a Bizottság véleményezés céljából a Miniszterek Tanácsa elé terjessze a kérdést, amennyiben a fellebbviteli bizottság nem tud állást foglalni.

A fenti javaslat a Bizottság 2017. évi munkaprogramjának egyik kulcsfontosságú új kezdeményezése, amellyel el kívánják kerülni az olyan a helyzeteket, amelyekben a Bizottságnak a tagállamok egyértelmű iránymutatása nélkül kellene döntenie.

II.4 Nyilvános konzultáció az Európai Felügyeleti Hatóságok (ESAs) működéséről

Az Európai Bizottság márciusban nyilvános konzultációt kezdett az Európai Felügyeleti Hatóságok működéséről. Az Európai Bankhatóság (EBA²⁵) az Európai Biztosítás- és Foglalkoztatónyugdíj-hatóság (EIOPA²⁶) és az Európai Értékpapír-piaci Felügyeleti Hatóság (ESMA²⁷) a pénzügyi válság után bevezetett reformok sarokköveit jelentették. Központi szerepük van abban, hogy a pénzügyi piacok egész Európában jól szabályozottak, erősek és stabilak. Az ESAs megalakításuk óta hozzájárultak a pénzügyi szolgáltatások egységes szabálykönyveinek a kidolgozásához, a felügyeleti gyakorlatok konvergenciájához, az egységes piac robusztus pénzügyi kereteinek a megteremtéséhez és a Bankunió kialakításához.

A konzultáció célja azoknak a területeknek a feltárása, amelyeken az ESAs hasznossága és hatékonysága megerősíthető és javítható. A minél koordináltabb és integráltabb felügyelet a jövőben egyre nagyobb fontossággal bír, különösképpen az európai tőkepiacok fejlesztésében és integrálásában, a Tőkepiaci Unió létrehozásában. A konzultáció május 16-ig tartott és kiterjedt a felügyeleti hatóságok (i) feladataira és hatáskörére (ii) irányítására, (iii) szerkezeti felépítésére és (iv) finanszírozására. A beérkezett véleményeket (is) figyelembe véve a Bizottság még az idén javaslatot tesz az ESAs rendeletek megfelelő módosítására.

II.5 Bankunió

II.5.1 Az Egységes Felügyeleti Rendszer (SSM²⁸)

A 2016 éves jelentés

2016 novemberében az SSM formális fennállásának második évfordulóját ünnepelte. Az EKB felügyeleti tevékenységéről szóló 2016 évi jelentés **bevezető interjújában Daniele Nouy**, az SSM Igazgatótanácsának elnöke az elmúlt év legfontosabb eredményeiként **a nem teljesítő hitelek hatékony kezelését, az euró övezeti bankszektor szolvenciájának a folyamatos erősítését és a bankfelügyelet harmonizálását** említette. A felügyeleti gyakorlatok harmonizálása terén a nemzeti opciók és diszkréciók euró zónán belüli egységes használatát (ezt az EKB rendelettel és útmutatóval szabályozta), valamint a felügyeleti felülvizsgálati és értékelési folyamat (SREP²⁹) egységesítését emelte ki. A második pillérben előírt többlettőke követelmények (add-ons) a harmonizált SREP

²⁵ European Banking Authority

²⁶ European Insurance and Occupational Pensions Authority

²⁷ European Securities and Markets Authority

²⁸ Single Supervisory Mechanism

²⁹ Supervisory Evaluation and Review Process

alkalmazás eredményeként sokkal jobban megfelelnek a bankok egyedi kockázati profiljának. Ugyanakkor a banki tevékenységet részben még mindig irányelvek szabályozzák, amelyek konkrét implementálása tagállamonként eltérő lehet. Ez nem egyenlő versenyfeltételeket teremt, s ezen túl rontja a bankfelügyelet hatékonyságát és költségesebbé is teszi azt. Így, ha a döntést hozók komolyan veszik a bankuniót, akkor tovább kell lépniük a szabályok egységesítésében. Ezt a Bizottság novemberi banki szabályozási csomagjának a tárgyalásakor is érvényre kell juttatni.

A 2017 évi felügyeleti prioritások

Az EKB SSM részlege a bankszektort érintő kockázatokat az illetékes nemzeti hatóságokkal együttműködve térképezte fel. Ennek során a közös felügyeleti csoportoktól kapott információkat, az EKB makro- és mikroprudenciális elemzéseit, valamint a nemzetközi testületek beszámolóit is felhasználta. A kockázatokat meghatározó jelentősebb tényezőkként (risk drivers) a következőket azonosította: a rendkívül alacsony/negatív kamatkörnyezet; a jelentős nem teljesítő hitelállomány és az euró övezeti országokban tapasztalható erőtlen gazdasági növekedés; az EU-ban érzékelhető geopolitikai bizonytalanság; a bankoknak és piacoknak az új szabályozásra adott reakciói; a pénzügyi piaci kockázati felárak lehetséges kedvezőtlen alakulása; a feltörekvő piacgazdaságok helyzete; az EU-beli fiskális egyensúlyi problémák; a hibás banki üzletvitellel kapcsolatos esetek; az ingatlan-hitelpiaci fejlemények; a kibérbűnözés és az informatikai zavarok; valamint a nem banki szereplők támasztotta verseny. Ezek a tényezők a legnagyobb hatást két kockázati kategóriára - az üzleti modellhez és jövedelmezőséghez kapcsolódó kockázatra, illetve a hitelkockázatra - gyakorolják.

A 2017-re kitűzött felügyeleti prioritások az adott évi vizsgálatok három súlyponti területét jelölik ki:

1. az üzleti modellek és a jövedelmezőséget mozgató tényezők;

- Az üzleti modellek és a jövedelmezőséget mozgató tényezők értékelése, tematikus felülvizsgálata,
- A Brexit felügyelt bankokra gyakorolt hatásának az elemzése,
- A „FinTech” megjelenéséhez és egyéb nem bankok támasztotta versenyhez kapcsolódó potenciális kockázatok;

2. A hitelkockázat, különös tekintettel a nem teljesítő hitelekre és a koncentrációra;

- A nem teljesítő hitelállományokkal (NPL³⁰) kapcsolatos további intézkedések (a bankoknak címzett útmutatások, a közös felügyeleti csoportok támogatása),
- Az IFRS 9 pénzügyi instrumentumokról szóló számviteli standard küszöbön álló bevezetésére való felkészültség vizsgálata,
- Az egyes eszközosztályok (hajózás-, ingatlan hitelezés) túlzott koncentrációjának a vizsgálata;

3. A kockázatkezelés;

- A BCBS hatékony kockázati adatösszevonásról és adatszolgáltatásról szóló alapelveinek tiszteletben tartása,
- A belső modellek célzott felülvizsgálata (TRIM³¹),
- ICAAP³² és ILAAP³³,
- Kiszervezés.

Mint a fentiekből látható mind a három prioritás esetében több felügyeleti kezdeményezés indul, amelyek teljes megvalósítása néhány esetben egy évnél is tovább tarthat.

A belső modellek célzott felülvizsgálata (TRIM)

---

³⁰ non-performing loans

³¹ Targeted Review of Internal Models

³² Internal Capital Adequacy Assessment Process: a tőkeegfelelés belső értékelési folyamata

³³ Internal Liquidity Adequacy Assessment Process: a likviditás belső értékelési folyamata

Az EKB a TRIM projektet február végén indította, egy az érintett bankok számára tartott konferenciával, illetve a kapcsolódó útmutató tervezet közreadásával. (Utóbbihoz a bankok április 13-ig tehettek észrevételeket.) A TRIM útmutató kifejti, hogy az **EKB hogyan értelmezi a hitel, piaci és partner kockázatok belső modelljeire, és általában a modellhasználatra vonatkozó, idevágó EU-s szabályokat** (CRR/CRD4, a Bizottság felhatalmazáson alapuló és alkalmazási rendeletei, az RTS-ek és az EBA útmutatók, illetve az EKB felügyeleti kézikönyve és útmutatója). A cél a meglévő jogi keretek harmonizált értelmezése és alkalmazása, illetve a folyamatban lévő szabályozási változásokhoz való gyors hozzáigazítás. A kockázattal súlyozott eszközök (RWAs³⁴) indokolatlan változékonyságát illetően a benchmark számítások figyelembe vételével kezelik a szabályozásban feltárt hiányosságokat. A TRIM útmutató kapcsán az EKB arra vonatkozóan várt visszajelzést, hogy mely területeken szükséges az útmutató további tisztázása, vagy a meghatározott alapelvek továbbgondolása. Az útmutató tervezetét a beérkezett észrevételek, a helyszíni vizsgálatok, a horizontális szakértői értékelések, valamint a szabályozási fejlemények figyelembe vételével finomítják. A véglegesítés előtt valamennyi kockázat típusra vonatkozóan formális, nyilvános konzultációt tartanak.

Végleges útmutató a nem teljesítő hitelek kezeléséhez

Az EKB a 2016. novemberben zárult konzultációt követően márciusban publikálta a nem teljesítő hitelek (NPL) kezelését segítő útmutatóját, amely

- körvonalazza az NPL állományok banki kezelését célzó **intézkedéseket, folyamatokat és legjobb gyakorlatokat,**
- felszólítja a bankokat az **NPL állományok csökkentését célzó** reális és ambíciózus **stratégiák** alkalmazására,
- **a bankok és a felügyeletek közötti párbeszéd** alapjául szolgál, és vállalatirányítási témaköröket is tárgyal.

Az EKB közvetlen felügyelete alatt álló szignifikáns bankok NPL állománya még 2016 harmadik negyedévének végén is 921 milliárd euró volt. A magas NPL arány korlátozza a bankok hitelezését és túl sok vezetői energiát köt le. Az EKB ezért szorgalmazza a probléma megfelelő és határozott kezelését, és a kormányokat is felszólítja, hogy olyan jogi és bírósági kereteket alakítsanak ki, amelyek megkönnyítik a bankok számára az NPL ráta csökkentését.

2017 évi EKB stressz teszt a banki könyv kamatkockázatáról

Az EKB 2017 évi stressz tesztje a banki könyvi kamatkockázatot (IRRBB³⁵) vizsgálja. A felügyeleti hatóság **a banki eszközök és források kamatláb érzékenységre, a banki könyvi nettó kamatjövedelem alakulására** vonatkozóan gyűjt információkat. Az érzékenységi vizsgálatot a BCBS 2016. áprilisi IRRBB sztenderdjében felvázolt, hatféle kamatláb sokkra vonatkozó scenárió alapján végzik. A stressz teszt eredményeit - nem mechanikus módon - a 2017 évi a felügyeleti felülvizsgálati és értékelési folyamat (SREP) során, a második pilléres tőkeszükséglet előírásánál használják fel.

Adatszolgáltatás: A felügyeleti jelentési kötelezettségek felülvizsgálata az IFRS áttéréshez igazodóan

Az EKB február 17-én nyilvános konzultációt hirdetett a felügyeleti jelentési kötelezettségek módosításáról. A 2015 decemberében bevezetett EKB rendelet felülvizsgálatát elsődlegesen **az IFRS 9 szabvány bevezetése** indokolja, de egyidejűleg néhány egyéb módosítást (bizonyos FINREP táblák egyedi alapú jelentése, a Bankunióban nem résztvevő tagállamokban, illetve harmadik országokban működő leányvállalatokkal kapcsolatos jelentési kötelezettségek előírása) is javasoltak. Ennek megfelelően a bankok által használt jelentési táblákat is kiigazítják.

³⁴ Risk Weighted Assets

³⁵ Interest Rate Risk in the Banking Book

Az EBIC³⁶ azt kérte, hogy az EKB - a tesztidőszak növelésével - újabb hat hónappal hosszabbítsa meg az Anacredit adatszolgáltatás időpontját, Az EKB egyelőre nem fogadta el a javaslatot, így a bankoknak először 2018 novemberében kell élesben jelenteniük az egyedi hitelekre vonatkozó, 2018. szeptemberi adatokat.

II.5.2 Az Egységes Szanálási Rendszer (SRM³⁷)

Az Egységes Szanálási Testület (SRB³⁸) 2016 januárja óta látja el a Bankunió 129 szignifikáns, EKB által felügyelt intézménye és további 15 határon átnyúló bankcsoportja esetében a teljes körű felelősséggel felruházott szanálási hatóság szerepét. (Az SRB stábjában még nem érte el a tervezett: 2016 végén a foglalkoztatottak létszáma 171 fő volt, ezt 2017 végéig 350 főre kívánják emelni.)

2016-ban a nemzeti szanálási hatóságok a 2015-ös rész (4,3 milliárd euró) utólagos, januári befizetésével, illetve a 2016-os díj (6,4 milliárd euró) júniusi teljesítésével **több, mint 10 milliárd euróval töltötték fel az Egységes Szanálási Alapot** (SRF³⁹). A 2017-es befizetés 6,5 milliárd euró lesz. 2017. február 8-án az SRB bejelentette, hogy mind a 19 Bankunióban résztvevő tagállammal aláírták a **hitelkeret megállapodásokat** (LFAs⁴⁰), amelyek az SRF teljes feltöltési szintje – 55 milliárd euró – erejéig szükség esetén áthidaló finanszírozást biztosítanak.

Az elmúlt évben az SRB a bankokkal együttműködésben **kidolgozta a szanálási tervezéshez szükséges jelentéseket:**

- A banki forrásokra vonatkozó adattáblát (LDT⁴¹),
- A kritikus funkciókra vonatkozó sablont, valamint
- A pénzügyi infrastruktúrákhoz való hozzáférésre vonatkozó adatszolgáltatást.

A szanálási adatszolgáltatás kialakításán túl a másik nagyszabású feladat, **a saját tőkére és figyelembe vehető kötelezettségekre vonatkozó minimum követelmény (MREL⁴²) bankonkénti meghatározása** volt. Az SRB által alkalmazott megközelítés leírását és a jövőbeni lépéseket bemutató dokumentumot 2017 februárjában tették közzé. A 2017-es MREL értékek meghatározásánál az SRB egy előzetes, mechanikus, egyszerűsített megközelítést alkalmazott, amelynek eredményeként informatív célértékeket adott meg, amelyek nem kötelezőek nem kikényszeríthetőek és nem megtámadhatóak. Az alárendelt instrumentumok informatív célértékét a G-SIIs⁴³ esetében a kockázattal súlyozott eszközök (RWA) 13,5%-a és a kombinált pufferkövetelmény⁴⁴ (-125 bp) összegeként határozták meg, a többi bankra nem adtak útmutatást.

2017-ben az SRB a fontosabb bankcsoportokra **konzolidált szintű, kötelező MREL értéket** határoz, amelyeket megfelelő átmeneti időszakot követően kell teljesíteni. 2017-2018 során a kockázati profilok figyelembe vételével az **egyedi szintű MREL értékeket** is meghatározzák. Ugyancsak megkezdik a szanálási csoportokon belüli **belső MREL értékek** meghatározását és speciális módszertant dolgoznak ki a több belépési pontú stratégiákhoz. Szintén előre haladnak **a MREL instrumentumok keresztartásának a kezelése, és az alárendelt instrumentumok** területén.

A MREL instrumentumok kibocsátását illetően alapvető körülmény, hogy a Bizottság a BRRD⁴⁵ módosítása során magas prioritásként, külön kezeli a **fizetéseketlenesség esetén alkalmazandó hitelezői rangsor (hierarchia) harmonizálására vonatkozó szabályozást.**

³⁶ European Banking Industry Committee: az európai banki érdekképviseletek közös bizottsága

³⁷ Single Resolution Mechanism

³⁸ Single Resolution Board

³⁹ Single Resolution Fund: egységes szanálási alap

⁴⁰ Loan Facility Agreements

⁴¹ liability data template

⁴² Minimum Requirement for own funds and Eligible Liabilities (A TLAC és a MREL követelmények egyaránt azt szolgálják, hogy egy esetleges szanálás során az intézmény elegendő bevonható (bail-in-able) forrással rendelkezzen. Az FSB által meghatározott TLAC követelmények a G-SIBs bankokra, míg az EU-s szabályozás szerinti MREL előírások valamennyi európai bankra vonatkoznak.)

⁴³ Global systemically important institutions: rendszerszempontból fontos globális intézmények

⁴⁴ Combined buffer requirement (CRD 128§)

⁴⁵ Bank Recovery and Resolution Directive: bank helyreállítási és szanálási direktíva

Az SRB január végére **ötödik** alkalommal szervezett **találkozót** az iparági képviselőkkel. Az esemény több mint 100 érintett (EU tisztségviselők, nemzeti bankszövetségek, szanálási hatóságok, bankok, Európai Bizottság, Európai Parlament, EKB) részvételével zajlott.

II.5.3 Az Európai Betétbiztosítási Rendszer (EDIS⁴⁶)

Az első negyedévben az Európai Betétbiztosítási Rendszert érintően nem történt áttörés. A bankunió megerősítésére létrehozott Ad Hoc Munkacsoportban (AHWP⁴⁷) **folytatódott a technikai részletek megtárgyalása**. Az Európai Bizottság októberi hatástanulmányának megjelenését követően végzett felmérés eredménye szerint a tagállamok az alábbi területeken látják szükségesnek a további elemzést:

- a visszavonhatatlan fizetési kötelezettségek,
- a biztosítási értékhatárt átmenetileg meghaladó betétek utáni kifizetések,
- a CRR alá nem tartozó intézményekben gyűjtött betétek, illetve a harmadik országban működő fiókokban elhelyezett betétek utáni fizetési kötelezettség,
- az EDIS alternatív és megelőző intézkedéseinek a lehetősége,
- a kockázat alapú díjfizetésnél figyelembe veendő szempontok.

A hatásvizsgálaton túl az EDIS kialakításakor a belső piacra és a versenyre gyakorolt hatást, a tagállamok fizetéseképtelenségre vonatkozó szabályozásának a töredezettségét, az EDIS és a bankunió másik két pillére közötti interakciót, illetve egy közös pénzügyi támasz bevezetésével kapcsolatos szempontokat is alaposan mérlegelni kell.

A Bankunióra vonatkozó fontos információ, hogy **az EBA erre a célra szolgáló weboldala információs központ lesz a válságmegelőzést, a felszámolást és a szanálást érintően**, az erre felhatalmazott hatóságoktól kapott adatok megjelenítésével. A **DGS kifizetésekre** és az alapok felhasználására vonatkozó EU szintű adatok összegyűjtése ugyancsak lehetővé válik.

II.6 A Tőkepiaci Unió (CMU⁴⁸)

Az Európai Bizottság januárban **konzultációt hirdetett a Tőkepiaci Unió akciótervének a 2017. júniusra tervezett**. A középtávú áttekintés célja, hogy a javasolt akciók felülvizsgálatával és a kiegészítő intézkedések integrálásával megerősítse a tőkepiac fejlesztését célzó politikai keretrendszert. A középtávú áttekintés:

- Értékelni fogja a CMU akcióterv megvalósítása terén elért előre haladást;
- Az eddig elvégzett munka, és az újabb piaci fejlemények tükrében újrafogalmazza a szükséges akciókat;
- Új intézkedésekkel egészíti ki a CMU akciótervet hatékony és arányos választ adva az alapvető kihívásokra.

A konzultáció során a középtávú tennivalókat érintő, bizonyítékokon alapuló visszajelzéseket és javaslatokat vártak valamennyi érdekelt féltől, március 17-ig. A konzultációs kérdések:

- Az innovációk, a kezdő vállalkozások (start-ups) és a tőzsdén nem jegyzett vállalatok finanszírozása;
- A vállalatok piacra lépésének, illetve a nyilvános piacokon történő tőkeszerzésének a megkönnyítése;
- A hosszú távú infrastruktúra és fenntartható beruházásokba történő befektetések;
- A lakossági (retail) beruházások és innovációk támogatása;

---

⁴⁶ European Deposit Insurance Scheme

⁴⁷ Ad Hoc Working Party

⁴⁸ Capital Markets Union

- A szélesebb gazdaság támogatása érdekében a banki kapacitások megerősítése; és
  - A határokon átnyúló befektetések elősegítése
- témák köré csoportosultak.

Az **Európai Bankföderáció a konzultációban adott válaszában** leszögezte, hogy az európai bankok teljességgel egyetértenek a CMU akciótervében megfogalmazott célokkal, a tőkepiacok erősítésével és a határokon átnyúló tőkeáramlás akadályainak a megszüntetésével.

Az EBF a CMU sikeressége érdekében mindenekelőtt az alábbiakat javasolta:

- A Bizottság biztosítson erős vezetést és technikai szakértelmet az STS értékpapírosítás háromoldalú tárgyalása (trilógus) során, hogy olyan megoldásokat találjanak, amelyek újraélesztik az értékpapírosítási piacokat;
- Az adósok és a hitelezők érdekeinek a kiegyensúlyozott figyelembe vételével felül kell vizsgálni a csőd eljárásokra vonatkozó javaslatot, hozzájárulva a nem teljesítő hitelek problémájának a megoldásához;
- A Bizottságnak nagyobb részt kell vállalnia a pénzügyi képzés európai fejlesztésében, felvértezve a vállalkozókat, a fogyasztókat és a befektetőket, hogy az egyének és a vállalatok jobban megértsék a pénzügyi lehetőségeket és az elérhető finanszírozási forrásokat.

Február 27-én az Európai **Bizottság közzétette „A Tőkepiaci Unió felgyorsítása: a tőkeáramlás nemzeti korlátainak kezelése” című jelentését**. A jelentésben a Bizottság rámutatott, hogy az Európai Beruházási Terv sikere jórészt attól függ, hogy a tagországok és a Bizottság együtt képesek-e leküzdeni a határon átnyúló befektetések akadályait. A jelentés három típusú (ex ante, in itinere és ex post) akadályt nevesít, amelyek ellehetetlenítik a befektetők határon túli műveleteit.

A Tőkepiaci Unió létrehozásának a felgyorsítása érdekében a Bizottság felhívta a tagállamokat, hogy dolgozzanak ki egy **közös útitervet** a tőkeáramlás nemzeti akadályainak felszámolására.

Az Európai Bankhatóság március elején bejelentette, hogy az úgy nevezett **Bécsi Kezdeményezés keretén belül, az Európai Bizottság elnökletével egy speciális munkacsoportot alakítottak a Tőkepiaci Unió megvalósulása előtt álló akadályok vizsgálata** céljából. A munkacsoport a közép-, kelet- és délkelet-európai (CESEE) térség tőkepiacainak fejlődési lehetőségeire, az ehhez szükséges feltételekre fókuszál, tagjai elsősorban a régió tagállamainak képviselői. A munkacsoport munkáját segítő, a Bizottság egy kérdőívet állított össze, amelyre várják a tagállami problémákat és lehetséges megoldási javaslatokat.

II.7 Az EBA és az ESAs első negyedévben megjelent releváns dokumentumai

Útmutatók

Végleges útmutató az LCR közzétételi követelményekről (EBA/GL/2017/01)

Konzultációs dokumentumok

ESA konzultáció a pénzügyi bűnözés elleni küzdelem megerősítését szolgáló központi kapcsolódási pontok kialakításáról (JC/2017/08)

Konzultáció a PSD2-t érintő állítólagos jogsértés esetén alkalmazandó panaszkezelési eljárásokról (EBA/CP/2017/01)

Konzultáció a gazdasági visszaesés meghatározásáról (specifikációjáról) (EBA/CP/2017/02)

Konzultáció a bankcsoportok szanalási tervei által lefedett egységekről (EBA/CP/2017/03)

Ajánlások

Felülvizsgált ajánlás a felügyeleti rezsimek azonosként való elismeréséről (ekvivalenciájáról) (EBA/REC/2017/01)

Vélemények

Az EBA fenntartásai az IFR⁴⁹ technikai sztenderdek EU Bizottság által javasolt módosításaival szemben (EBA/OP/2017/01)

Az ESAs figyelmeztetése az EU pénzügyi szektort érintő pénzmosási és terrorizmus finanszírozási kockázatokra (JC/2017/07)

Vélemény az IFRS 9 bevezetése miatt szükséges átmeneti intézkedésekről és hitelkockázat kiigazításokról (EBA/OP/2017/02)

Vélemény a felügyeleti jelentési követelmények döntéshozatali kereteinek a javításáról (EBA/OP/2017/03)

Vélemény a makroprudenciális kockázatok kezelésére tett intézkedésekről (EBA/OP/2017/04)

Az ESAs üdvözlik az Európai Bizottság működésükre vonatkozó nyilvános konzultációját

Szabályozási és alkalmazási technikai sztenderdek

Végleges technikai sztenderd tervezet a nem EU-s nem pénzügyi partnerek CVA tőkekövetelményből való kihagyásáról (EBA/RTS/2017/01)

Szabályozói technikai sztenderd tervezet az erős ügyfél-azonosításról valamint a közös és biztonságos kommunikációról a 2015/2366 irányelv (PSD2) 98. cikkelye alapján (EBA/RTS/2017/02)

Szabályozói technikai sztenderd tervezet a megterhelt és a nem megterhelt eszközökre vonatkozó közzétételi követelményekről a CRR 433. cikkelye alapján (EBA/RTS/2017/03)

Jelentések és egyéb dokumentumok

Kockázati jelzőszámok 2016 Q3

Az EBA és az ESMA közös felhívása CRR és az EMIR letéti követelményeinek a tisztázására (ESA/201/82)

Adatpont modell (DPM) és XBRL taxonómia 2.6 a felügyeleti jelentésekhez

Jelentés a magas keresetűekről

ESAs közlemény a változó letéti szabályokról

A 2018-as EU szintű stressz teszt ütemezésének a felfrissítése

A CRDIV-CRR/Basel III monitoring gyakorlat eredményei a 2016. június végi adatok szerint

EBA szanalási tervezés – Összehasonlító jelentés a szanalási opciókról

EBA jelentés a piaci kockázati modellek összehasonlításának (benchmarking) 2016 évi eredményeiről

Az ITS validációs szabályok felülvizsgált listája

Bejelentések a szanalásokról és a betétbiztosítási alapok felhasználásáról

Az egyéb rendszerszempontról fontos intézmények (OSIIs⁵⁰) aktuális EU-s listája

Jelentés a felügyeleti kollégiumok 2016 évi működéséről

II.8 Az EBA székhelyének a megváltozása

Az Egyesült Királyság Brexit döntése miatt napirendre került az Európai Bankfelügyeleti Hatóság londoni székhelyének megváltoztatása és az új székhely kijelölése.

Annak érdekében, hogy a székhelyre Budapest sikeres pályázó lehessen az Európai Bizottság EBA működésének újragondolását célzó társadalmi egyeztetése keretében a Magyar Bankszövetség egy levelet fogalmazott meg. A budapesti székhely mellett indokokat felsorakoztató levelet - a társadalmi egyeztetésben való széles körű részvételt, illetve támogatást kérve - megküldtük a kormányzat, több nem euro zónás banki szövetség, valamint a hazai szövetségek részére.

Az új székhely meghatározásánál fontos szempontnak tartottuk, hogy az uniós felügyeleti hatóságok elosztása milyen elven történjen. Úgy véljük, hogy a hatóságok tagállami koncentrációja, illetve az EBA euro zónába történő áthelyezése nem lenne célravezető. A banki környezet fejlettségére is

---

⁴⁹ Interchange Fee Regulation

⁵⁰ Other systemically Important Institutions

tekintettel, a nem euro zóna második legnagyobb fővárosaként Budapest megfelelő jelölt lehet az EBA székhelyeként.